

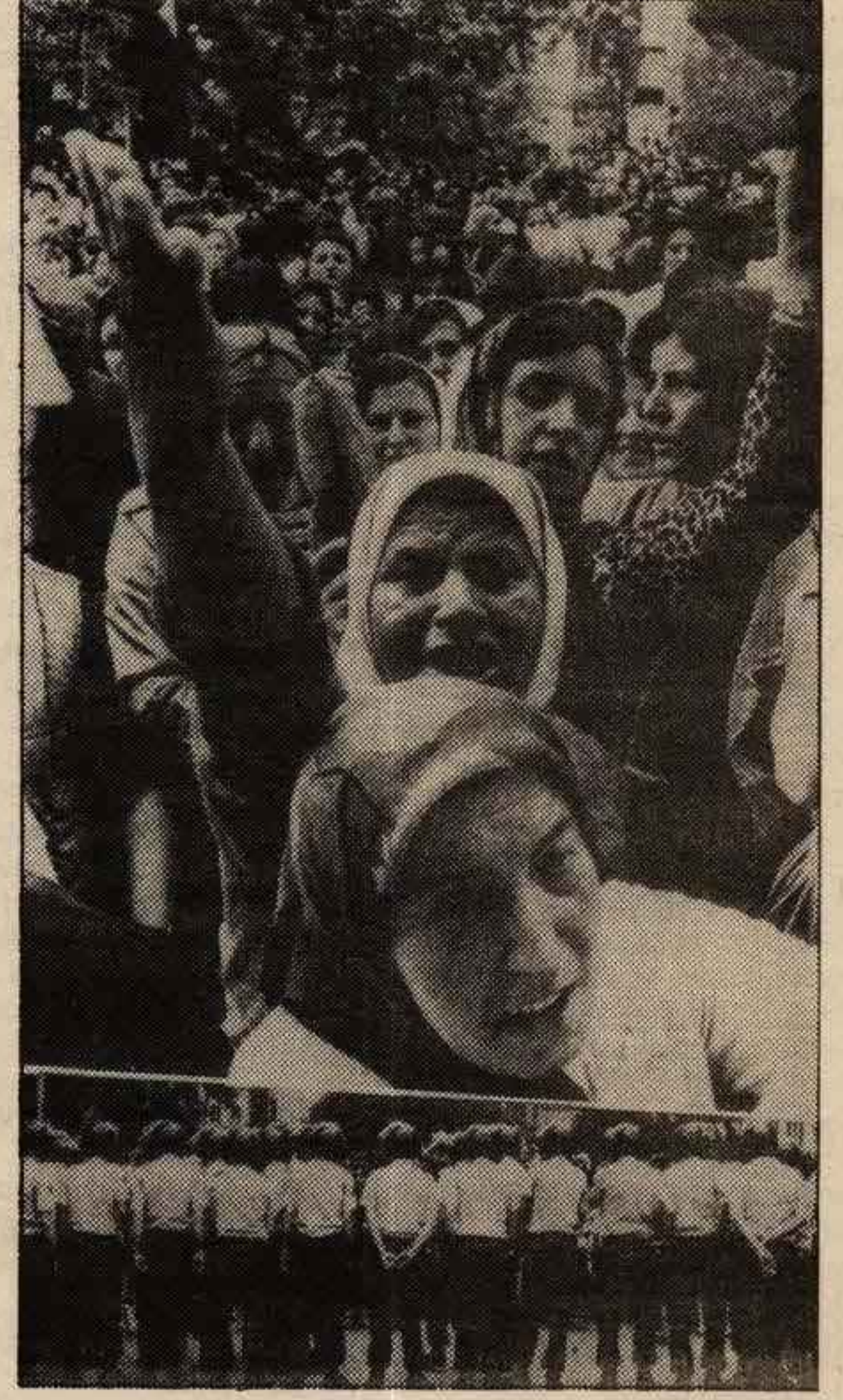
Eskişehir mitinginde işçi sınıfı demokrasi mücadelesine güç, diktatörlüğe korku verdi

Türk-İş'in 22 Haziran günü Eskişehir'de düzenlediği yürüyüş ve mitinge onbinlerce işçi katıldı. Eyleme katılan kadın işçilerin sayısındaki belirgin artış, bu mitingle birlikte ortaya çıkan yeni ve önemli bir unsur olarak dikkatleri çekti. "Hükümet ve parlamentoyu uyarmak için" eylem alanına inen işçiler, hep bir ağızdan "ekmek, barış, özgürlük", "hükümet istifa", "işçiler el ele, genel greve", "şartlı greve hayır", "işçiyiz, güçlüyüz", "hak verilmez, alınır" sloganlarını haykırdılar.

40 binin üzerinde işçinin katıldığı Eskişehir yürüyüş ve mitingi, bir bölüm tekeli basın tarafından "beklenilenin üzerinde bir katılım" olarak

Devamı 7. sayfada

Baskılara boyun eğmediler hakları için birlik olup direndiler

Geri Adım Atmamak

Türk-İş'in Eskişehir mitinginde, işçi sınıfı gücünü dost ve düşmana bir kez daha gösterdi. Demokrasi mücadelesinde temel bir unsur olduğunu ortaya koyan işçi hareketi, demokrasi ve hakları için demeçlerle, kuru sıkı nutuklarla değil eylemiyle konuştuğunu, ayrı bir güç olarak sesini herkese dinlettiğini bir kez daha kanıtladı. Bu diktatörlüğe karşı olan herkes için, demokrasiyi kazanmak isteyen her kesim için ciddi bir kazanımdır. Çünkü işçi hareketi her türlü baskıya rağmen eylemli olarak direnebilme ve diktatörlüğün yıkılabilir olduğunu göstermektedir.

Zetip İplik Fabrikası'nda hakkını arayan işçileri gözaltına alan, kıyafetini beğenmediği için kız öğrenciyi tartaklayan, pazarının kaldırılmasına direnen esnafın, halkın karşısına dikilen grev yerlerinden ve üniversite önlerinden ayrılmayan diktatörlüğün polisi; tüm baskı, yıldırma, caydırma, provakasyon girişimlerine rağmen Eskişehir mitinginde işçileri engelleyemedi, korkutamadı, bastıramadı.

Diktatörlük, işçilerin, emekçilerin, gençlerin kadınların düşmanı olduğunu; her hak arama eyleminde uyguladığı baskı ve zorbalıkla açığa vuruyor. Her hak arama eylemi de diktatörlüğü biraz daha yıpratıyor ve yalıtıyor. Ancak Eskişehir mitinginde bir adım ötede bir gelişme vardı. Bu eyleminde işçi sınıfı, diktatörlüğün mezarını kazacak en kararlı güç olduğunu gösterdi. İşçiler kendi hak ve özgürlükleri için mücadelede demokrasi istemini dile getirdikleri İzmir mitingindeki çizgilerinden geri adım atmadılar. Kelle avcısı gibi dolaşan helikopter, kadın işçilerin çantasındaki ruja dahi elkoyan, TRT kameramanını dövüp "sendikacı sandım" diyen polis, yani diktatörlüğün tüm araçları ile sürdürdüğü saldırısına işçiler, "Hükümet istifa", "İşçiyiz güçlüyüz", "Hak verilmez alınır" diye yanıt verdiler.

İşçi hareketi gerçekleştirdiği eylemleriyle, kendi dışındaki tüm demokrasi güçlerine, diktatörlüğe karşı nasıl mücadele edileceğini gösterdi. Diğer demokrasi güçlerine daha aktif eylem geçmeleri için güven verdi.

Şimdi, duraksamayan, birliğini giderek güçlendiren ve aktifleşen bir işçi hareketi, tüm öteki diktatörlük karşıtı güçlere daha çok cesaret verecektir. İşçiler etkili eylemlerini ortaya koydukça; bir yandan diktatörlük sıkışacak, diğer yandan demokrasi güçlerinin mücadelesi azmi artacaktır. Kendi yollarından, tüm halkın hak ve özgürlüklerini savunmaya devam eden işçiler, demokrasi isteyen tüm güçlerle birlikte sonuç alacaktır. İşçi hareketinin mitingleri, gittikçe yükselen sesleri bu sonuç alıcı yolun köşe taşlarıdır.

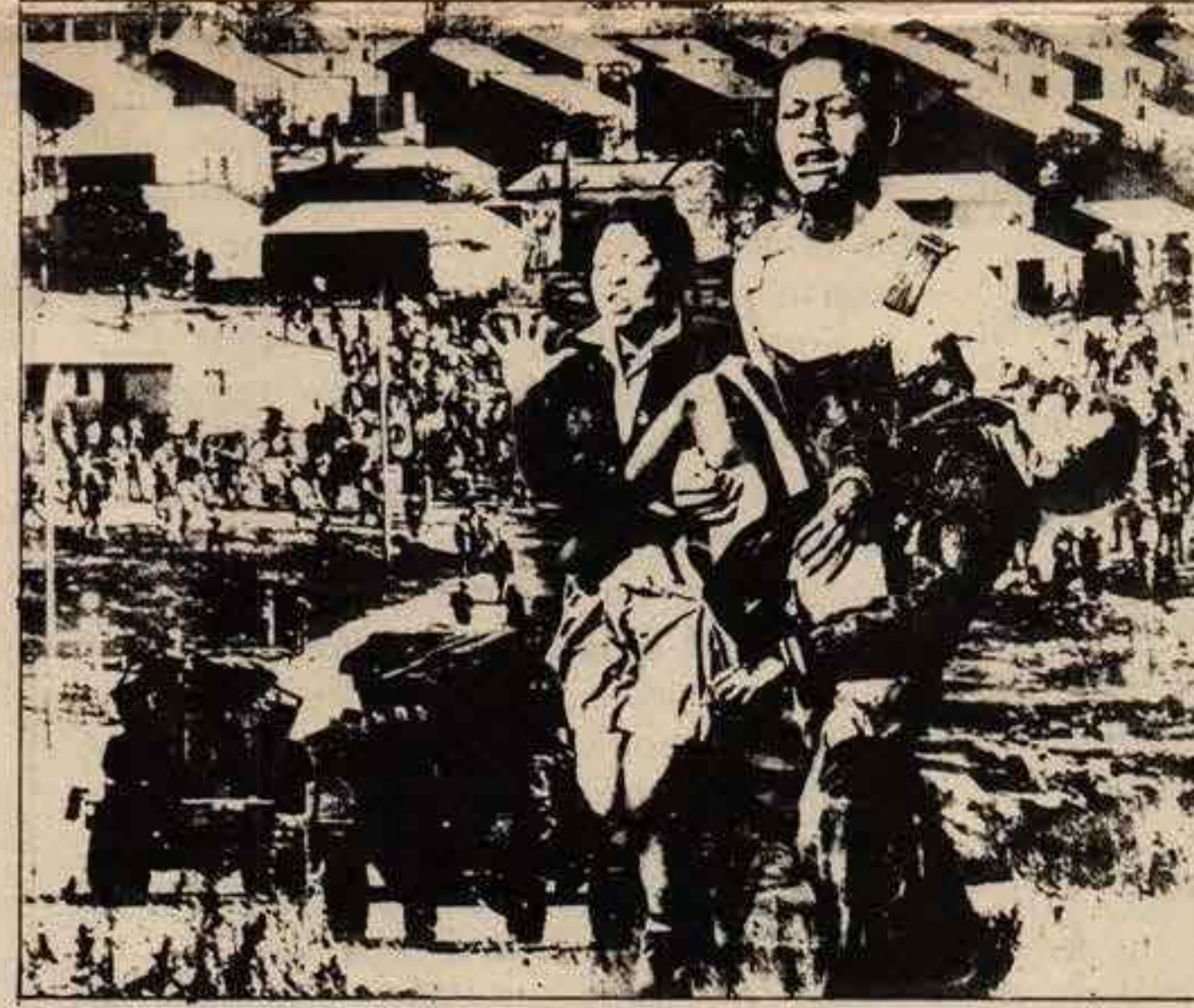
SOL BİRLİK

65 bin imzaya soruşturma

Diktatörlüğün gözdağı çabaları boşunadır

Hükümetin hazırladığı "Kıdem Tazminatı Fonu" yasa tasarısına karşı çıkmak amacıyla İstanbul'da 65 bin işçinin imzaladığı ve Meclis Başkanlığı'na hitaben kaleme alınan dilekçe, beklenene göre üzere rejimi telaşlandırdı. Diktatörlük, şimdi gözdağı vermeye çalışıyor. Daha önce aydınlar dilekçesinde olduğu gibi, bu kez de dilekçeyi imzaya açan sendikacılar hakkında suç duyurusunda bulundu ve soruşturma açıldı. Gözaltına alınan dört sendikacının daha sonra evleri arandı ve bir kaç sol yayına "suç unsuru" diye el konuldu.

12 Eylül'den bu yana işçi
Devamı 7. sayfada

SOWETO'nun 10. yılında

İrkçı rejime karşı özgürlük savaşı daha da yükseliyor

Güney Afrika'da on yıl önce, 1976'da, ırkçı rejimin Boer dili Afrikaan'ı siyah gençlere zorla resmi okul dili olarak kabul ettirme girişimine karşı sergilenen direniş, yüzlerce gencin katledilmesiyle sonuçlanmıştı. O gün Soweto, Guguletu, Mannenburg ve diğer kentlerde katledilenlerin anısına, her yıl ırkçı rejimin yeni katliamlarına göğüs germek pahasına törenler düzenlendi. Soweto'da on yıl önce yaratılan, Güney Afrika halkının özgürlük ve bağımsızlık savaşının bu şanlı sayfası, bu yıl her zamankinden daha güçlü gösterilerle anıldı.

Yazısı 6. sayfada

Yedi sosyalist ülkenin barış taarruzu dünya kamuoyundan geniş destek gördü

Varşova Antlaşması üyesi 7 sosyalist ülke, NATO üyesi devletlere ve tüm Avrupa ülkelerine, Avrupa'daki silahlı kuvvetlerde ve konvansiyonel silahlarda önemli bir indirime gidilmesi çağrısında bulundu.

Varşova Antlaşması Örgütü Politik Danışma Komitesi'nin Budapeşte'de yapılan iki

günlük toplantısından sonra yapılan ortak açıklama ve çağrıda, 21. yüzyıla savaşı ve silahsız bir dünya ile girilmesini sağlamak için Avrupa ve tüm dünya ülkeleriyle yapıcı işbirliğine hazır oldukları; 7 sosyalist ülke tarafından bir kez daha belirtildi.

Yazısı 5. sayfada

■ Köfte ekmeği bize çok görüyorlar. Özal istifa !

■ Fakülte girişinden polis kaldırılсын !

■ Pazar ekmeğimiz ve namusumuz. Pazar hakkımızı söke söke alırız !

Haziran ayı içinde İstanbul ve İzmir'de işçilerin, esnafın, kadınların, gençlerin sürdürdükleri hak arama ve protesto eylemleri, halkın, faşist rejimin baskılarına ve uygulamalarına karşı boyun eğip beklemek yerine, birlikte mücadele etmeyi yeğlediğini gösterdi.

İstanbul Çarşamba Pazarı'nın Fatih Belediyesi tarafından kaldırılmak istenmesine

Devamı 7. sayfada

Batı Avrupa'daki demokratik örgütlerin kampanyası sona erdi

Diktatörlüğe karşı birlikte mücadele sürecektir

Yazısı 5. sayfada

●
Türkeş'in
"En Altakiler'e saldırısı

Yazısı 2. sayfada

İtirafçı MHP'liler faşist Türkeş'i telaşlandırdı

Cihan ERDEM (PPKK)

MHP davasında yöneticilerden tutuklu kalmadı. Son olarak Türkeş'in de serbest bırakılmasıyla bu dava sürunceme-unutturulma aşamasına girdi. Türkeş de bir süreden beri yeniden basında kendini göstermeye, demeciler vermeye başladı. Nevar ki, faşist militanların çeşitli nedenlerle çeşitli yayın organlarına yaptıkları somut açıklamalar gözleri bir kere daha Türkeş'e ve MHP davasına çevirdi. Olaylar, isimler, yerler belirtilerek yapılan bu ayrıntılı açıklamalar MHP ve onunla ilgili kuruluşların açık birer cinayet şebekesi olduklarını ortaya koyuyordu. Bu açıklamaları kısaca özetleyecek olursak;

Cengizhan Cengiz karate hocası ve bir MHP militanı. Yeni Gündem dergisine yaptığı açıklamalarda önce İstanbul Edirnekapı yurdunda gençlere nasıl karate eğitimi yaptığını anlatıyor. Sonra faşist katillerden Enver Tortaş ve Ülkü Ocakları Başkanı Mustafa Verkaya ile tanışıyor. Bundan sonra sömüt eğitime geçiyorlar. Karate kursunda başarılı olan gençler silah kullanmayı, bomba yapmayı, eyleme nasıl girilip kaçılacağını öğreniyorlar.

Cengizhan Cengiz ilk silahlı eylemini Enver Tortaş'la birlikte İstanbul Devrimci Orta

Öğrenim Derneği Başkanı İbrahim Yirik'i ayağından yaralayarak yapıyor. Sonra ilerici öğrencilerin kaldıkları yurtların basılmasına, Beyazıt'ta haraç alırken Yugoslav bir turist çocuğun öldürülmesine karışıyor. Tüm olaylarda polisle nasıl işbirliği içinde olduklarını, eylemlerden sonra faşistlerin elindeki Edirnekapı yurdunda nasıl saklandıklarını anlatıyor.

İkinci açıklama cinayet nedeniyle askeri mahkemede yargılanan Tefik Nurullah Ağansoy'un. Ağansoy toplam 303 sayfalık açıklamasında MHP ve Ülkü Ocaklarıyla olan ilişkisini kuşkuyla yer bırakmayacak kadar açık anlatırken; kamuoyunu sarsan cinayetlerin ardındaki MHP parmağını da şöyle açıklıyordu:

"Devlet kademesinde çalışan kamu görevlilerinden tutun da, kapıcılara kadar herkesin istihbaratı yapılması ve tüm solcular belirlenmiştir. Yüksekokullardaki Marksist hocalar, dekan ve profesörler, il başkanı (Ülkücü Gençlik Derneği) Recep Öztürk döneminde itina ile fişlenerek, bunlardan Cavit Orhan Tütemgil, Ümit Yaşar Doğanay, Bedri Karafakioğlu öldürülmüştür."

MHP davasına bakan bir çok mahkeme, Türkiye'nin en

değerli aydınları arasında yer alan bu kişilere (ve isimleri belirtilmeyen diğerlerine) sıkılan kurşunların arkasındaki eli her ne hikmetse bugüne kadar ortaya çıkartamamışlardır.

Son olarak Çorum olaylarından yargılanan faşist yönetici Seydi Esenyel'in itirafı ise, resmi açıklamalara göre 58 kişinin gerçekte ise daha fazlasının öldüğü bu olaylardaki faşist canavarlık ve provokasyonu açığa çıkardı.

Seydi Esenyel, mahkeme dosyasında sık sık geçen "8 Alevi yurttaşın rehin alınması ve ardından da öldürülmesinde" emri kendisinin verdiğini açıklıyordu. Seydi Esenyel olayları kışkırtmak amacıyla nasıl bir provokasyon düzenlediklerini de açıklıyordu: Çorum'un Milönü semtindeki Alaaddin Camii'nin "Aleviler tarafından bombalandığı" haberi şehire yayılır. Tarih 4 Temmuz 1980'dir ve ardından hemen faşist militanlar harekete geçerler. Sadece Seydi Esenyel Alevi yurttaşlara ait 30'dan fazla ev ve iş yerini tahrip ettirir. Birisi kadın 8 de rehine alırlar. Rehinelere tarlalarda kurşuna dizilir. Akşam karanlığında birlikte getirilen köylülere cesetler canlıymış gibi dik oturtularak bir kere daha ateş ettirilir.

Böylece de tehditin yanı sıra köylüler de "cinayete ortak edilerek" uzun süre konuşmalarını sağlar.

Esenyel Çorum olayları sırasında ve öncesinde MHP İl Başkanı İsmail Taşkan'la olan ilişkilerini ve faaliyetlerini de açıklıyordu. Polis de Çorum olayları sırasında birçok kere MHP'li katillerin işlerini kolaylaştıracak şekilde davranmıştır.

Yaşam boyu hapis cezasına mahkum edilen Esenyel'in "Pişmanlık Yasası"ndan yararlanmak amacıyla yaptığı bu itiraf bu faşist katil ve benzerlerinin kafa yapısını da sergiliyordu. Açıklamalarının sonunda şöyle diyor Esenyel: "...Tarihimizden aldığımız zevk ve sevgi ile bir Alman nazisi gibi üstün ırk olduğumuzu isbat etmek için, Türk milleti milletlerin efendisidir, düşüncesine hizmet etmekle vatan haini oluyoruz."

Çorum olayları hakkında bir diğer açıklama da o sırada bölgedeki 15. Piyade Tugayından sorumlu olan emekli Tuğgeneral Şahabetin Esengün'den geliyordu. Solculukla hiçbir ilişkisi bulunmayan bu emekli general Çorum olaylarında MHP'nin rolünü çok açık olarak ortaya koyduktan sonra, bu olaylar sırasında iki MHP milletvekilinin kendisini ziyaret edip tehdit ettiklerini ve bunların olayların yatıştırılması için değil de büyümesi için çalışmalarını belirtti.

Olaylar, kanıtlar, tanıklar bu kadar açıktır. Ama buna karşın Türkeş evinde bazı ANAP'lı milletvekilleriyle "gelecekteki stratejileri üzerine" gizli toplantılar yapabilmekte basına demeciler vermekte, kanlı olaylarla hiçbir ilgisi ve ilgileri bulunmadığını rahatlıkla söyleyebilmektedir.

Askeri Yarğitay Esenyel'in açıklamalarına dayanarak Çorum olayları davasında verilen karar bozmuştur. Ama mevcut durumda bunun gerçek suçluların ortaya çıkarılacağı bir gelişmenin başlangıcı olarak görmek mümkün değildir. Buna basit bir örnek yine Esenyel'in açıklamalarında vardır:

"Benim bahsettiğim silah ve teşkilat dökümanları halen devletin eline geçmiş değildir (...) Bahsettiğim maddi deliller, tüfek, silah, matbaa baskıları, makbuz koçanı ve diğer dökümanları (...) teslim etmeye hazırım."

Bu açıklamaya karşın ya yetkililer bu dökümanlarla pek ilgilenmediler ya da bunlar büyük bir gizlilik içinde alındı (ve büyük ihtimalle de yok edildi).

MHP davasının unutturulmaya çalışılması, yapılan tüm tüyler ürpertici açıklamalara karşın Türkeş'in ve diğer MHP yöneticilerinin serbest bırakılması kadar bu rejimin gerçek niteliğini sergileyen pek az örnek bulunabilir.

SOL PARTİ Mİ? ANTI SOVYETİK BLOK MU?

Bir süredir legal "sol" parti üzerine yaratılan tartışmalar, son zamanlarda bir hayli yoğunlaştı. Özellikle burjuva ilerici, demokrat aydın kesimi arasında epeyce rağbet gören bu konu Mayıs ayı içinde yapılan legal parti konulu bir panel ve Haziran ayı ortalarında İstanbul'da yapılan toplantıyla doruk noktasına ulaştı.

12 Eylül askeri darbesiyle, faşist sömürgeci tekeldi Türk burjuvazisi adına iktidarı gaspeden faşist Evren cuntası, Türkiye'nin hiç bir sonununa çözüm getiremedi. İşin doğası gereği, zaten getirmesi de olanaklı değildir. Mevcut sorunlar çözülemediği gibi, bunlara yenileri eklendi. Emperyalizme bağımlı, orta derecede gelişkin Türkiye kapitalizminin ve Kürdistan üzerindeki sömürgeci Türk egemenliğini sürdürme politikalarının neden olduğu ekonomik, siyasal, toplumsal bunalımların dolaysız yükünü çeken, emekçi halk yığınlarının faşist diktatörlüğe karşı tepki duyması, diktatörlükten kurtulmak için, çeşitli arayışlara yönelmesi, çok doğal ve kaçınılmazdır.

Faşist sömürgeci diktatörlük, bir yandan emekçi halklarımız ve örgütlü güçleri üzerinde açık terör estirenken, öte yandan demokrasi güçlerinin birliğini önlemek, kendisine yönelen halk muhalefeti pasivize-nötralize etmek için atalarından devraldıkları entrika ince politikalarla, düzen için sibop görevi yapabilecek bir takım güçleri, piyasaya sürmekten de geri durmuyor.

"Türkiye'de legal sosyalist bir partinin kurulması için, yasal açıdan bir engel yok" diyen sözde "sol" çevrelerin iddialarına bakılırsa, Evren'in "demokrasiye geçtik, Türkiye'de demokrasi var." nakaratlarına inanmamak mümkün mü? Eh artık sosyalist bir parti kurulabilirdiğine göre.

Diktatörlüğün yasal boşluklarından yararlanmak, onu fiilen zorlamak, en küçük legal olanakları bile değerlendirmek komünistler, devrimciler için vazgeçilmez bir görevdir. Ancak, Marksizm adına, "sol'un legal birliğini sağlamak" adı altında, emekçi halklarımızın muhalefeti düzen sınırları içinde hapsedmeyi, diktatörlük için uysal bir kedi haline getirmeyi amaçlayan çirkef politikalarla karşı çıkmak, müseccel, anti-komünist, anti-Sovyet müzminlerin çirkef yüzlerini teşhir etmek de o denli önemli bir görevdir. Devrimci, demokrat, yurtsever güçler nezdinde, içyüzleri yeterince açığa çıkmış olan sosyalist bozuntusu Aybar-Perinçek gibileri meydana boş bulduklarını sanıp hevesleniyorlarsa, bu heves boşunadır. Meydan boş değil, ayrıca toplum, 60-70'li yılların çok daha ilerisindedir. Üstelik Sosyalist bilinç de herşeye rağmen 80'li yılların çok daha ilerisindedir.

Marksizm-Leninizm dışında bir sosyalizm olamayacağı gibi, Türkiye'ye özgü bir sosyalizm, ulusal sosyalizm diye de bir şey olamaz. Ayrıca "genel olarak sol anlayış" tan söz etmek, saçmalamaktan başka bir şey değil. Bugün, ülkelerimizde komünistler dışında, geniş bir sol çevrenin, sol güçlerin bulunduğu inkâr edilemez bir gerçektir. Ayrıca bu çevrelerin, kendilerini sol olarak nitelendirmelerine, karşı çıkacak durumda değildir.

Ne ki, günümüzün temel sorunu, legal sol parti kurmaya soyunanların gevezeliklerine göre "nasıl bir sosyalizm" değil, tartışılması gereken sorun, nasıl bir demokrasi sorunudur. Bu iki sorunun kasıtlı olarak birbirine karıştırılması, "ulusal sosyalizm", "genel demokrasi", "sivil toplum" gibi, milliyetçi, revizyonist tezlerle işçi sınıfı ideolojisinin bulandırılmasına, emekçi halklarımızın bu tür sabık ideolojilere angaje edilmek istenmesine seyirci kalamayız. Bugün, Türkiye ve Kürdistan işçi sınıfının, emekçi halklarımızın ihtiyaç duyduğu, gerçek bir demokrasidir. Birleştirilmesi gereken, tüm halk güçleridir, demokrasi güçleridir.

Legal devrimci-demokrat nitelikli bir partinin gerekliliği konusundaki tartışmalara gelince; faşist diktatörlüğün istikrarsızlığının gittikçe derinleştiği, işkence tezgahlarının harıl harıl çalıştığı, onbinlerce devrimcinin zindanlarda çürütüldüğü, açık terörün hâla esitirildiği, buna karşılık anti-faşist demokrasi güçlerinde önemli gelişmelerin yaşandığı bir sırada, böyle bir sorunun gündeme getirilmesi, en azından yersiz ve aceleciliktir.

Günümüz koşullarında, demokrasi savaşımında anti-faşist, anti-emperyalist, anti-tek-el ve anti-şövenist nitelikte legal bir partinin, gerek objektif, gerekse subjektif açıdan koşulları yoktur. Günümüzün görevi, faşist diktatörlüğü alaşağı edecek güçlü, yığinsal, birleşik demokratik bir hareket yaratmaktır. Bunun yerine dar, tabela bir örgütlenmeyi geçirmek, enerjini bu yönde sarfetmek; komünistlere, devrimcilere bir yarar sağlamaz, tersine, zararları çok daha fazladır.

ger demokrasi güçlerinin başlatmış olduğu "İşkence ve idamlara son, politik tutuklulara özgürlük, genel af, Kürt halkı üzerindeki baskılara son..." istemli kampanya yürekten kutlanmaya değer bir başlangıçtır. Demokrasi güçlerinin daha geniş katılımıyla bu tür kampanyalarla, Avrupa'da ve ülkede verilecek mücadelelerle, emperyalizmin kanlı kukla faşist diktatörlüğü Evren-Özal yönetimi alaşağı edecek, gerçek demokrasi o zaman kurulmuş olacaktır. Zafer demok-rasi güçlerinin olacaktır.

Bu düzmece demokrasi yutturmacalarını boşa çıkarmak gerekir. Sol-Birlik ve di-

Mehmet Aslan
Sol Birlik sempatizanı

F.Almanya gericilerinden sonra

Türkeş'in "En Alttakiler"e saldırısı!

Faşist MHP'nin lideri Türkeş, ünlü Alman yazarı Günter Wallraff'ın "En Alttakiler" kitabı Türkçeye çevrildikten kısa bir süre sonra yazar Wallraff hakkında, "Türkleri küçük düşürdüğü" gerekçesiyle dava açtı. Türkeş basına yaptığı yazılı açıklamada da, "Wallraff kitabını demirperdeden verilen emirle, Türklerle Almanların arasını açmak ve komünizme hizmet etmek için yazmıştır" dedi.

Türkeş'in iddialarının aksine, göçmen işçilerin F.Almanya'da en ağır sömürü koşullarında, alabildiğine aşağılanarak yaşamalarını gerçek olaylarla belgeleyen "En Alttakiler" kitabı ise, rekor kırarak milyon üzerinde satış yaptı. Türkeş'in dava açması üzerine yaptığı açıklamada Wallraff, "Bavyera Başbakanı Strauss'tan MHP sempatizanı olarak imza almış olmam, Türkeş ve yandaşlarını korkutuyor olsa gerek." şeklinde konuştu.

Faşist terör örgütlerinin ipliği bir bir pazara çıkarken, faşist Türkeş'i bu kadar kızdıran, F. Almanya'daki işçilerin zorlu yaşamalarını anlatan kitabın, "Türk işçilerini küçük düşürmesi" midir? Türkeş, telaşla F. Alman Neo-Nazi örgütleriyle işbirliğinin açığa çıkmasını önlemeye çalışıyor. Tıpkı, 12 Eylül öncesi terörün gerçek sorumlusu MHP'yi aklamaya çalıştığı gibi. Yine MHP üyesi M. Ağansoy'un 300 sayfalık itirafına karşın hiçbir soruşturma yapıl-

maması Türkeş'i cesaretlendiriyor. Ağansoy'un silahları aldığını söylediği MHP'li katil Kazım Ayaydın ise halen Milliyetçi Çalışma Partisi İstanbul İl Başkanlığı'na yapıyor.

Türkeş bu girişimlerinde yalnız değildir. DİSK, Barış Derneği ve diğer demokratik kuruluşlar yasaklar altında tutulurken, MHP denetimindeki faşist Türkocağı "Ünlülerin" de katılımıyla açıldı. Açılış törenine Turgut Özal'ın yanı sıra MHP yöneticilerinden Sadı Somuncuoğlu'da katıldı. Turgut Özal kurtbaşı işlemeli sahne önünde yaptığı konuşmada, "Bizim anladığımız milliyetçilik anlayışı, Türkocağı'nın milliyetçilik anlayışıdır" dedi. Özal'ın sözleri 12 Eylül'de iktidara el koyan cuntanın "terörizmi ve bölücülüğü önleme" edebiyatının içyüzünü de sergiliyordu. MHP'liler fiilen aklıyor ve devletin her kademesine daha çok yerleştiriliyorlar. MHP ve yan kuruluşları davaları hasıraltı edilmeye çalışılıyor.

Türkeş'in Wallraff'a telaşa dava açması boşuna değildir. O, terörün gerçek sorumlularını, arkasındaki güçleri ve uluslararası ilişkilerini gizlemeye çalışıyor. Ancak, eli yüzlerce yurtseverin, demokratın, devrimcinin kanına bulaşmış Türkeş ve MHP'yi halkımızın gözünde aklamaya kimsenin gücü yetmeyecektir. Demokrasi savaşımının gücü, terörün suçlularından, yurtseverlerin katillerinden hesap sorma yolunu açacaktır.

OKURLARIMIZ YAZIYOR

SAHTE DEMOKRASİ HAVARİLERİ

Son günlerde Avrupa'nın sözde demokrasi yanlıları (!) Türkiye'de demokrasiye geçiyor, askerler yönetimden çekiliyor yutturmacalarıyla göz boyamaya çalışıyorlar.

Aksine, Türkiye ve T. Kürdistan'ında bugün 1983 öncesinden daha sistemli ve daha korkunç bir biçimde insan hakları çiğnenmekte, insanlık adına en iğrenç yöntemlerle işkenceler sürdürülmekte, Türkiye Kürdistan'ında bonyutları tarihin hiçbir döneminde görülmemiş vahşet uygulanmaktadır. Bugün şiddetini daha da artıran bir dozda köylerde Kürt yurtseverler kurşunlanmakta, genç kızların ırzına geçilmekte, sistemli olarak köyler boşaltılmakta, binlerce yıllık anayurtlarından koparılıp zorunlu asimilasyon vahşice sürdürülmektedir.

Avusturyalı Steiner: Türki-

ye'de artık demokrasiye hızlı bir şekilde geçiliyor, artık kışkumuz kalmadı vs. vs. Bunu düzmece raporları ile süsleyip püsleyip faşist cuntayı kendince aklamaya çalışıyor.

İyi bir Türk dostu olarak tanıtılan F. Almanya'nın meclis başkanı Heer Jeninger ise; artık kuşkuymuz kalmadı Türkiye demokrasiye geçiyor, askerler yönetimden çekiliyor, idamlar gerçekleştiriliyor vb. gibi düzmece raporlarıyla o da faşist cunta ve Özal yönetimini aklamaya çalışıyor.

Bu sahte demokrasi havarileri her ne kadar faşist Evren-Özal yönetimini aklama-

ya çalışırsa çalışsın, Avrupa demokratik kamuoyunun duyarlılığını etkilememektedir. Örneğin bundan 6 yıl önce Türkiye'yi işledikleri cinayetlerden dolayı İnsan Hakları Mahkemesi'ne şikayet eden 5 ülkenin halkları, hükümetleri şikayetlerini geri çekmelerine rağmen Türkiye aleyhine tutumlarını sürdürmektedirler. Bu sevindirici bir durumdur. Avrupa halkları faşizmi ve faşizmin neleri yapabileceğini yıllarca canlı olarak yaşamış, milyonlarca insanı faşizmin zindanlarında, toplama kamplarında nasıl katlettiğini görmüşlerdir.

Bugün Avrupa halkları yer yer faşizmden kurtuluş gün-

İşsizlik, yoksulluk ve Fakir Fukara Fonu

Herhangi bir günlük gazeteyi elinize alın. Her gazete- de, her gün mutlaka gör- düğünüz haberler, bu gazete- de de var değil mi? İşsizlik- ten, ya hırsızlığa, ya ruhi bu- nalımlara düşen, çocuklarını besleyemeyen, yetersiz bes- lenmeden dolayı hastalanan insanların dramlarıyla dolu- dur gazeteler. Ya da harç pa- rasını denkleştiremeyen, yurttan yer bulamadığı için okuyamayan gençler, ev bu- lamadığı için çadırdaki, köprü altlarında yaşamını sürdür- meye çalışan insanlar. Her gün, her gazetede olağan ha- le gelmiş haberlerdir bunlar. Kimisi vardır, bu haberleri görmez bile... Nasıl olsa ken- di karni toktur, sırtı pektir. İl- gilenmez bile... Kimisi bu ha- berleri okudukça sevinir. Ba- kar kendi lüks evine, arabası- na, sofrasındaki bolluğa, "beceriksizler" der, "şöyle

yaşamının yolunu bulamı- yorlar, oysa ben hergün kö- şeyi biraz daha dönüyorum" Ama bu saydıklarımız çok küçük bir azınlığın düşünceleridir. Milyonlarca insan için gazetelerdeki bu haberler, doğrudan kendi yaşamıdır. Çünkü Özal iktidarı döne- minde işçiler, emekçiler için yaşam, açlık, yoksulluk sefa- let olmuştur. Hastalık, evsiz- lik, işsizlik olmuştur. Özal ik- tidarında hayat fakirlik, fuka- ralık olmuştur.

Şimdi gazetelerde yeni bir haber daha boy gösterdi. Hükümet yeni bir fon daha kur- du. "Fakir Fukara Fonu"du- ru. İddiya göre, bu fonda toplanan para, il ve ilçelerde kurulacak vakıflar aracılığı ile, yoksul vatandaşlara verile- cek. Böylece müslümanlığın gereği olan zekat görevi de yerine getirilmiş olacak. Hükü- metin açıklamasına göre Fa-

kir Fukara Fonu, yoksul va- tandaşlara yardım edecek. Şimdi milyonlarca işsiz, milyonlarca yoksul köylü, yıl- lardır son derece düşük ücretlerle çalıştırılan işçiler so- ruyorlar: Bizleri bu duruma getiren, elimizdeki ekmeği- mizi her gün biraz daha kü- çülten bu hükümet değil mi? Bizim gücümüz kuvvetimiz yerinde. Çalışabiliriz. Gücümüz kendimizi, ailemizi do- yurmaya yeter de artar bile. Bize lazım olan sadaka değil, işyeridir, yaşamımız sağla- yacak düzeyde ücrettir, ger- çekçi taban fiyatıdır. Bize la- zım olan, çocuklarımızın ge- leceğinin garantisidir. Bu hükümet bizim hem bugünü- müzü, hem geleceğimizi yıko- yor, sonra da sanki bunun suçlusu bizmişiz gibi, bir "sa- daka fonu" kuruyor. Kaldı ki bu sadaka fonu'nda toplanan paralar da aynen diğer fonlar

gibi işçilere, emekçilere veril- meyecek. Bu paralar il ve il- çelerde ANAP'ı güçlendir- mek için, rüşvet için, paraba- baları için kullanılacak.

Bu hükümet yapan değil, yıkan bir hükümettir. Kendisi taş üstüne taş koymadığı- dan başka, daha önceki yıl- larda halkın alın teri göznü- ruyla yapılmış devlet işletme- lerini bile satan bir hükümet- tir. Özal eliyle 5,5 yıldır uy- gulan IMF reçeteli 24 Ocak ekonomi politikası halkın ya- şam düzeyini yıllarca önceki düzeye düşürdü. İşsizlik ola-ğanüstü arttı, barınma koşul- ları kötüleşti, gerçek gelirler yarı yarıya düştü. Ve hükü- met, yığıldığı her alanda aynı taktiğe başvurdu. Ya bir "ko- nut fonu", ya bir "işsizliği önleme koordinasyon kuru- lu" ya da bir "Fakir Fukara Fonu" yarattı. Amaç halk düşmanı yüzünü gizlemek,

sosyal adaletçi bir görüntü sağlamaktır. Ama ne oldu? Konut fonu, konuta asıl ihti- yaç duyan dargelirlilere değil, lüks konut, 2., 3. konut yap- tırmak isteyenlere yaradı. İş- sizlikle mücadele, 3-5 kişiye, hem de para karşılığı kurs aç- maktan öteye gitmedi. Fakir Fukara Fonu'nun ne işe yara- yacağı ise açık. Bu fon seçim öncesi ve seçimde oy to- lamak için kullanılacak. Ayı- ca hükümet bu fonla dindardır yurttaşları "hükümet dinin

gereği olan zekat"ı veriyor diye aldatmayı amaçlıyor. Kurulan bütün fonlar, 12 Eylül'den bu yana örgüt- süzleştirilen, bir lokmanın, bir hırkanın derdine düşürü- len halkın umudunu IMF' ye bağlamak içindir. Özal hükümetinin amacı, tıpkı Türkiye'nin IMF'ye bağlan- dığı gibi, yoksullaştırılan mil- yonları bu iktidara bağlamak, 5 kuruşluk sadaka için, onun her dediğini yerine getirme- sini, başağmesini sağlamak- tır. Amaçlanan var olan du- rumu meşrulaştırmak, halka bunu bir "kader" gibi kabul ettirmektir.

HÜSEYİN HASANÇEBİ (TSİP)

DEMOKRASİ AMA NEDEN?

Faşizme alternatif bir siyasal demokrasi için yürüttüğü- müz mücadelenin ilk hedefi başta işçiler olmak üzere, top- lumun diğer emekçi sınıf ve katmanlarını ve giderek fa- şizmden çıkarı olmayan bütün kesimleri bu mücadeleye aktif olarak kazanıp katmaktır. Siyasal düzeyde bu, sosya- listlerle birlikte devrimci-demokratik bütün güçlerin, ulu- sal demokratik Kürt hareketlerinin, sosyal demokratların ve eğer varsa liberallerin ortak bir siyasal hedef için müca- delesine tekabül eder.

Kim nasıl ifade ederse etsin, birbirinden farklı amaçlar güden bu siyasal ve sınıfsal güçlerin bugünkü ortak hedefi olan demokrasi, kapsamlı ve çerçevesi olmasa bile, özü paylaşılan bir demokrasidir; burjuva demokrasisidir.

Bu demektir ki, şu andaki verili durumda işçiler ve emekçiler faşizme karşı son tahlilde adını aldığı sınıfın (burjuvazinin) sınırlarıyla belirlenmiş bir demokrasi için mücadele etmek durumundadırlar. Bu, çok özel olmayan, sınıflar mücadelesinin sıkça rastlanan olgularından biridir. Sözelimi nasıl "ulusal sorun" gibi tarihsel bir burjuva il- kesini çözümlemek işçi sınıfına düşmüştür, bunun gibi, ka- pitalizmden sosyalizme ulaşıncaya kadar pek çok sorun iş- çi ve emekçi sınıf hareketleri tarafından çözülecektir.

Kendi başına amaç bir demokrasi işçi sınıfı ve çıkarları onunla bütünleşmiş emekçiler için hiçbir şey ifade etmez. Toplumun diğer kesimleri demokrasiyi cazip bir amaç, hatta mutlak bir hedef olarak görebilir, onda kendilerini en yetkin biçimde ifade edebilmeleri imkanlarını bulabilir- ler. İşçiler -ve diğer emekçiler- burjuva demokrasisini ta- nıyorlar, bu demokrasinin özellikle Türkiye'nin tarihsel ve nesnel koşullarında kendileri için ne anlama geldiğini bili- yolarlar. İşçi ve emekçi sınıfların bilincinde yer etmiş bu- lunan burjuva demokrasisine ilişkin imajları ve kavramları aşamayıp bunların altını çizmekle yetinen bir demokrasi mücadelesinin yığınsallaşması, çalışan yığınları safına çek- mesi, onları izleyici olmaktan çıkarıp mücadelesinin sahibi olarak sahneye sürmesi mümkün değildir.

Faşizmin siyasal alternatifi olarak hedeflediğimiz siyasal demokrasinin niteliği ve kapsamı ve daha önemlisi, işçi ve emekçi sınıfların sosyal kurtuluşlarıyla maddi ve mantık- sal bağı kesin ve açık bir dille ortaya konulduğu ölçüde onları demokrasi mücadelesine katlamak mümkün olur; işçiler ve emekçiler katıldıkları ölçüde demokrasi mücade- lesi mümkün ve demokrasinin kapsamı geniş olur.

Emekçi sınıfların demokratik eylemini sosyalizm hede- fine tabi kılıp, bütünleştirmeyen bir mücadele, bir yanyıla yığınların ilgi ve katılımından yoksun kalmaya mahkum- dur, bir başka yanyıla da toplumsal gelişmenin kapsamlı tarihsel sürecine aykırı düşer. Toplumun demokratik yön- den gelişip yetkinleşmesi ve derinliğine örgütlenmesi, salt burjuva nitelikte olsa bile, daha ileri demokrasi biçimleri- ne ve sosyalizme aktarılabilecek bir temel üretir. Burjuva ideo- lojisinin, burjuva sömürü düzenini (kapitalizmi) mutlak bir idea olarak sunmak için örtmeye çalıştığı bu işleyiş, işçi sınıfı ideolojisi, toplumsal/tarihsel gelişmenin son- suz bir sarmal olarak kavranmasını sağlamak için açığa çı- karır.

Dünyayı topyekün değiştirme iddiasını sahiplenmiş bu- lunan işçi sınıfının ve onun bakış açısındaki emekçilerin ileriye doğru her sınırlı gelişmeyi de sahiplenmeleri doğa- dır. İşçiler demokrasiye, henüz bağımsız sınıf bilinciyle donanmadıkları kapitalizmin şafağında da böyle yaklaşırlar; bu sınıfsal güdüleri, şimdi de öyle yaklaşıyorlar; bu da sosyalist dünya görüşleri nedeniyledir.

Türkiye'de bugünkü güncel siyasal mücadelede, işçi ve emekçi sınıflar demokrasiyi hedeflemekle azami politik ödünlerini vermiş olmaktadır. Onların bu fedakârlığı burjuvaziye ya da "demokrasi hayranlarına" değil, yine kendilerine, kendilerinin tarihsel durumuna verilen zorun- lu bir ödündür. Bu fedakârlığı kendi sosyal kurtuluş ama- çlarından bağımsız olarak katlandıkları takdirde kendilerine hiç birşey kalmayacaktır.

Bütün bu söylediklerimiz, aynı zamanda kendi toplum- sal ve sosyal gerçeğimizden çıkardığımız birer tesbittir. Sosyalizm işçi sınıfı içinde ne kadar yaygınlaşıp kökleş- mişse, işçilerin ve bütün emekçilerin demokrasi mücade- lesine katılmaları o kadar yaygın olmaktadır. Eğer bu olma- mışsa işçi sınıfı sosyalistlerinin temel görevlerinin-altını, işçiler ve emekçiler bu görece pasif tutumlarıyla bir kere daha çiziyorlar demektir. O halde sosyalistlerin bugünkü önemli görevlerinden biri, legal ve illegal bütün imkanları sonuna kadar zorlayarak işçilere, emekçilere sosyalizmi hedef olarak göstermek, sömürsüz bir toplum kurma ama- cını canlı tutmaktır.

Ücret düzeni mi? Yeni bir kölelik mi?

Topluszleşme görüşme- lerinin yapıldığı şu günlerde, patronların ve temsilcilerinin daha çok kâr için işçilerin gırtlığını insafsızca sıkma- ya devam ediyor. Daha çok kâr için bir yandan sömürünün artırılması istenirken, öte yandan getirilmek istenen birtakım idari önlemlerle işçi- ler tamamen köleleştirilmek isteniyor.

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK), işçi- lerin karşısına "yeni bir ücret düzeni" politikasıyla çıkıyor. TİSK Genel Başkanı Halit Na- rin'in öncülüğünü yaptığı "yeni düzen", seyyanen zam (işçilerin tümüne göre aynı oranda) sisteminin kaldırıl- masını, yerine puanlama sis- teminin getirilmesini öngörü- yor. Buna göre işçiler, 9 sı-

nıfa ayrılıyor. Her sınıftaki iş- çinin bir karnesi olacak. İşçi, karnesini yıl içinde zayıf, orta, iyi, pekiyi, yıldızlı pekiyi gibi puanlarla doldurulmasına gö- re değerlendirilecek. İşçiye karne notunu, servisin şefi, bölümün müdürü ya da amiri veriyor. Karne notu veren servis veya bölüm müdürleri, daha önce tesbit edilmiş 12 kritere göre not verecekler. Yıl sonunda karnesini iyi no- tlarla dolduran işçi, "yüksek zama" hak kazanacak. "Kö- tü notlarla" dolduran işçinin işten atılma ihtimali yüksele- ceği gibi, ücret zammı da düş- ük olacak.

Malum 24 Ocak ekonomik kararlarıyla uygulanan sıkı para politikası, enflasyonu aşağı çekme adına ücretleri sürekli düşürdüğü, 1980 yılın-

dan bu yana işçi ücretlerinde ortalama % 43,4'lük bir geri- leme olduğu, ayrıca enflasyo- nun % 45 dolayında seyret- tiği günümüzde, topluszleş- melerde patronların önerdiği % 25-30'luk ücret artışının ne kadar komik bir rakam ol- duğu rahatlıkla görülebilir. Faşist diktatörlüğün hakim olduğu bu yıllar, patronların, işçileri daha kolay ve de daha çok sömürdükleri, kârlarını arttırmada altın yıllarını yaşa- dıkları biliniyor.

12 Eylül darbesiyle iktidarı gasp eden faşist Evren cun- tası, sömürünün kolaylaştırıl- ması ve yoğunlaştırılabilmesi için, işçi sınıfının devrimci sendikal örgütlenmesi olan DISK'i kapattı, bir çırpıda ekonomik demokratik kaza-

nımların tümünü yoketti. İşçi- leri hak arama olanak ve araçlarından yoksun bırak- mayı amaçlayan faşist dikta- törlük, bir yandan korkunç siyasi baskı ve terör politika- sı uygularken, öte yandan iş- çilerin sömürülmesini kolay- laştıran bir takım yasalarla, patronların işçiler üzerindeki baskı ve aşırı sömürsünü meşrulaştırma ve pekiştirme gayreti içindedir.

Uzlaşmacı, TÜRK-İŞ üst yönetiminin, emeğin azılı düşmanı faşist yönetimle iş- birliğine gitmesi, patronların işçi sınıfı içindeki ajanları gö- revini üstlenmesi sonucu, patronların baskı ve sömürü- sünü kolaylaştırmıştır. Taban- dan gelen işçilerin demokra- tik baskısı karşısında TÜRK- İŞ üst yönetimi bir yandan sözde hükümete ve patronla- ra karşı tavır alırken, diğer yandan uzlaşma ve ihanet çabalarından da geri durmu- yorlar. Topluszleşmelerde, patronların işçilere dayattığı "yeni ücret düzeni" politika- sına karşı uzlaşmacı yöneti- nin tutumu bundan farklı de- ğildir.

İşçileri kölece çalıştırmayı amaçlayan, amirleri karşısın- da suskun ve onların piyonu durumuna getirmeyi amaçla- yan, işçilerin daha çok çalış- malarını, üretmelerini, buna karşılık daha az ücret almala- rını sağlayan patronların bu politikasına karşı çıkılmalı, bu konuda en büyük görevin ile- rici sendikacılara düştüğü unutulmamalıdır. İşçilerin ekonomik demokratik çıkar- larını savunmak, elde etmek, sendikal alanda demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı mü- cadele anlayışını esas kil- makla, kazanımları koruya- bilmek için, demokratik ikti- dar savaşımıyla, gerçek de- mokrasi savaşımıyla birleştir- mekle olanaklıdır.

Bu anlamda faşist diktatör- lüğü yıkmadan, emekçi halk yığınlarından yana gerçek bir demokrasi kurulmadan, elde edilecek kısmi ekonomik de- mokratik bazı hakların kalıcı- lığını sağlamak, mümkün de- ğildir. Bunun için Türkiye' ve T.Kürdistan'ı işçi sınıfının, emekçi halklarımızın, tüm de- mokrasi güçlerinin acil göre- vi faşist diktatörlüğü yıkmak, demokratik bir iktidar kur- maktır.

Madencinin Kazması Sivridir

"İşyerini kara gestapolar dolduruyor!"

Bir maden işçisi kömür ka- rası yüzünde tek pembe yer kalan dudaklarındaki acı gül-ümsemeye haberi arkadaşla- rına böyle duyuruyordu.

Mart ayı içinde TTK (Tür- kiye Taş Kömürleri Kurumu) bünyesinde görevle başlayan siyah pardesülü, siyah palto- lu, coplu, kelepçeli yeni gü- venlik görevlilerine işçiler "kara gestapo" adını takılar. Hayza maden işletmelerinde "bekçi" niteliğinde işçi sta- tüsünde adım başı resmi kı- yafetli görevliler uzun yıllardır görev yapılmıştı. Şimdi bu insanların bir kısmına yeni iş- ler verilirken, bazıları da eski görevlerinde göstermelik beki olarak kalacaklar.

Bu yeni "güvenlik kuvvet- leri" 24 Temmuz 1981 tari- hinde kabul edilen "Bazı Ku- rum ve Kuruluşların Korun- ması ve Güvenliklerinin Sağlanması" hakkında 2495 sayılı yasaya dayanılarak oluşturuldu. Gestapolar uzun süre Zonguldak'da komando eğitimi yaptılar. "Özel ders ve testler"den geçtiler. Şim- di sabah akşam, demeden işyerinde özellikle giren ve çıkan ve işçileri aramakta kimlik kartlarının yakada ta- şınması için özel olarak baskı yapmaktalar.

İktidarın demokrasi oyu- nunu ve ikiye bölme ve iğrenç biçimiyle oynadığı bugünler- de demokrasi tartışmasının geniş kesimlere yayılması,

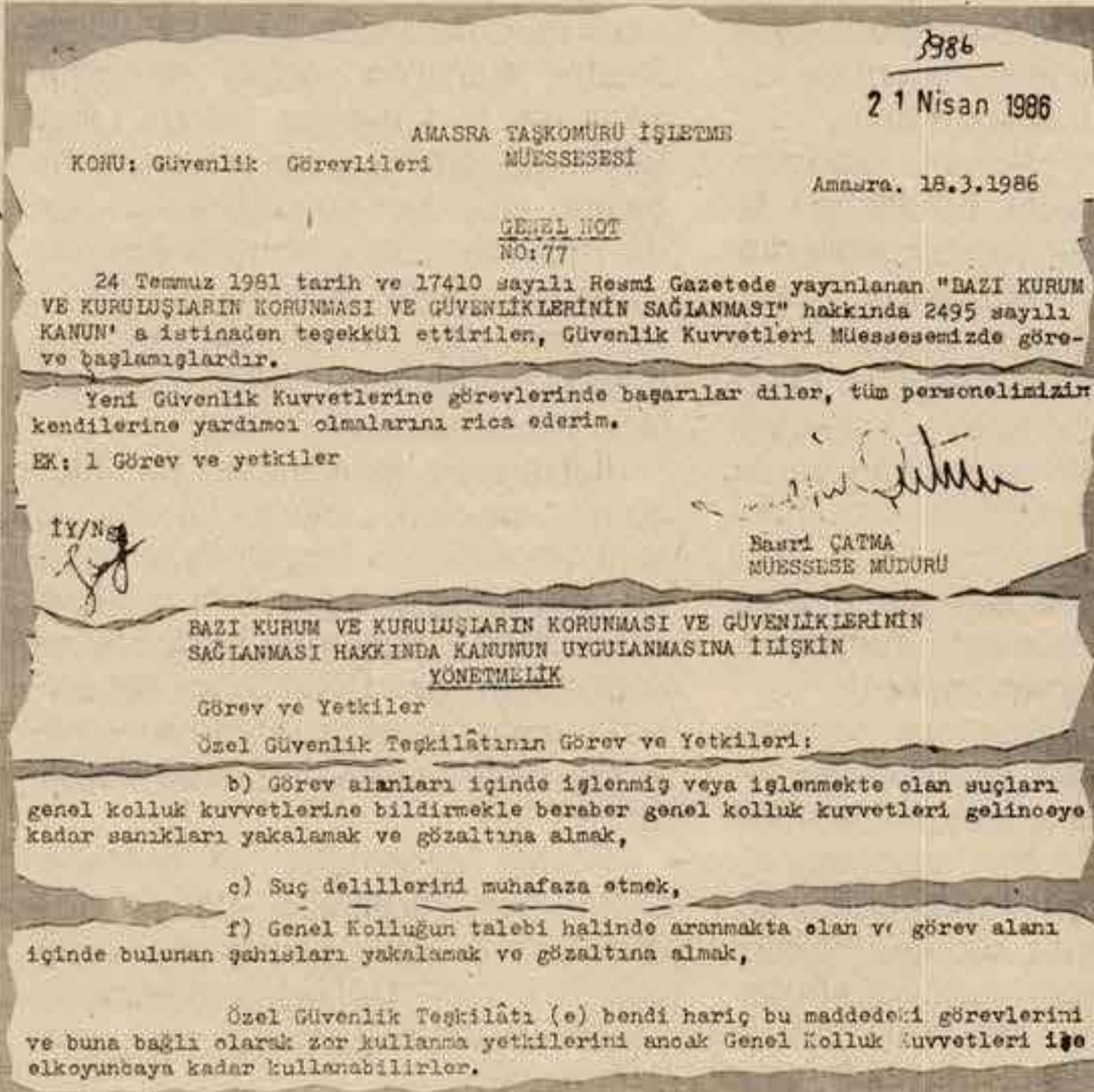
oyunun gerçek yüzünün açığa çıkarılması, tepkilerin art- ması onu böyle yeni baskı yöntemlerini geliştirmeye iti- yor. Amaç maden ocakları gibi sanayi üretiminin can da- marı olan yerlerde bir direni- ş başlamadan sindirmek ve böyle bir amacı çok açık ve kararlı taşıdıklarını da işçilere hissettirmek.

Gestapoların anında mü- dahale, yakaladığını işyerin- de açılan nezarethaneye at- ma, jop kullanma ve kelepçe takma yetkileri sonsuz.

Evren-Özal ikilisi işte ABD' li efendilerine verdikleri söz-

leri böyle harfiyen yerine ge- tiriyorlar. Kara elmasın yiğit üreticilerini birbirlerine kırdır- maya, onları karşılarına giysi- leri bile gestapoya benzeyen zorbalar koyarak sindirmeye çalışıyor.

Madencinin kazması sivri- dir. Onlar ekmeğini taştan ka- zanıyor. Rejimin çalışma ya- şama koşullarını tüm den kararttığı, burnundan soluyan maden işçileri kazmalarının sivri ucunu rejimin mezarını kazmak için de kullanacak- tır. Zamanı geldiğinde bu, ma- den işçileri için hiç de zor olmayacaktır.

Selim YALÇIN (TKP)

GENÇLİĞİN KAZANIMLARININ GÜVENCESİ

Üniversite ve yüksek okullarda bir öğrenim yılı geride kaldı. Bu öğrenim yılı gençlik hareketi açısından özenle değerlendirilmesi, sonuçlar çıkarılması gereken yanlar içermektedir.

1985-86 öğrenim yılı, en başta diktatörlüğün 12 Eylül'den bu yana sistemli olarak yürüttüğü; gençliği sindirme, susturma, yozlaştırma, politika dışı bırakma ve bölme politikasının boşa çıkartılması yönünde önemli adımların atıldığı bir yıl oldu. Yüksek öğrenim gençliğinin 1983'te başlayan ODTÜ yemek boykotu, İTÜ dilekçe eylemi gibi çıkışlar; 1984'te birçok yurtta kantin ve yemek boykotları, ek sınav için dilekçe eylemleri ile sürmüştü. Öğrenci gençliğin bu öğrenim yılındaki eylemleri ise, daha yığinsal, daha aktif biçimler kazandı. YÖK'e karşı ek sınav hakkının elde edilmesi; diktatörlükten kopara kopara dernekleşme hakkının alınması; üniversite ve yurtlardaki baskılara karşı Ankara ve İzmir'de gerçekleştirilen yığinsal direnişler; öğrenci gençliğin geçmişteki mücadele geleneklerini bugüne taşıyan, diktatörlüğün gençliğe yönelik hesaplarını tersine çeviren gelişmeler olarak değerlendirilmelidir.

Öte yandan yine bu öğrenim yılındaki öğrenci gençliğin hak arama, baskılara karşı protesto eylemleri, üniversite içinde ve dışında daha geniş kesimlerden destek bulmuştur. Geçen dönem istemlerini iletmek üzere meclise giden 14 öğrenciyi tutuklayan; dilekçe ile ek sınav hakkı isteyen, öğrenim hakkını savunan gençleri teröristlikle suçlayan diktatörlük, bu öğrenim yılında yer yer geri adım atmak zorunda kalmıştır. Nitekim, Hacettepe yurtlarındaki direniş nedeniyle yurttan atılan 20 öğrencinin öğrenci yurduna geri dönmesi; İzmir işçi mitinginde gözaltına alınan öğrencilerin serbest bırakılması, 9 Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin polis baskılarına karşı eylemlerinin ve gösterilen dayanışmanın başarısı karşısında baskıların gerilemesi önemli gelişmelerdir. Bugün öğrenci gençliğin, öğrenci velilerinden, öğretim üyelerinden, demokrat kamuoyundan gördüğü destek daha ileridir.

Bu destek, öğrenci gençliğin birlik ve mücadeledeki kararlılığı ile kazanılmıştır. Haksızlıklar karşısında boyun eğme, öğrenim hakkını savunma, baskılara karşı çıkma, hak arama ve birlik içinde direnme diktatörlüğün gençliği yalıtılma girişimlerini boşa çıkarmıştır. Bugün varılan nokta önemlidir. Öğrenci gençlik geniş güçlerden gördüğü destekle mücadelesini daha da yükseltebilir. Okul ve öğrenci yurtlarındaki karşı çıkışların yığinsallık ve birlik düzeyi, öğrenci gençliğin bugünkü aşamada YÖK'e ve diktatörlüğe karşı mücadelesinin güçlenerek yükselebileceğini gösteriyor. Demokrat gençlerin birlik içinde elde ettikleri öğrenci derneği kurma hakkını, bütün öğrencilerin ortak sorunlarının çözümü doğrultusunda kullanma kararlılığı bunu doğrulamaktadır.

Bunların yanısıra muhtemel tehlikeler de gözardı edilmemelidir. Diktatörlüğün, öğrenci gençliği sindirmeye, gemiletmeye, güçlü çıkışlarının önüne geçmeye ve bölmeye yönelik saldırıları bitmeyecektir. Acelecilik, grupçuluk, geniş öğrenci yığınlarıyla birleşememe; bunlar gençlik hareketini bekleyen tehlikelerdir. Öğrenci gençlik bugünkü kazanımlarının güvencesini, bu öğrenim yılının deneylerinden çıkararak yaratabilir. Eğer gençlik, farklı görüşlere rağmen birliğini sürdürürse, ortak sorunları öne çıkararak ortak istemleri oluşturmaya, kamuoyunu gençliğin yanına kazanmaya çalışırsa, en geniş öğrenci kitlesine ulaşarak birliğini güçlendirirse, gençliğin mücadelesi daha da yükselecektir.

Bunun için de öğrenci gençliğin önünde, YÖK'e ve diktatörlüğe karşı mücadelede, üniversite ve ülke genelinde birliği oluşturmaya başa almak; işçi ve emekçi öteki gençlik kesimleriyle birlik ve dayanışma sağlamak; işçi ve aydın hareketinin desteğini kazanmak yönünde çabalarını artırmak görevi durmaktadır. Demokratik üniversite savaşımının başarısı bu özverili çabalara bağlı olacaktır. Gençliğin demokrasi savaşımına daha aktif ve yığinsal katılımının yolu da buradan geçiyor.

“Kaybedilen” evlatlarımız için sesimizi yükseltelim!

Faşist rejimlerin bir özelliği de çeşitli kişilerin güvenlik güçlerince gözaltına alındıktan bir süre sonra 'kaybolmalarıdır'. Bu öylesine bir 'kaybolmadır' ki; kişinin yaşayıp yaşamadığı, ölmüş ise nerede gömülü olduğu ve neden öldüğü, sözün kısası hiçbir şey belli değildir.

Arjantin ve Şili'de son yıllarda böylesine binlerce kayıp olayı kamuoyuna yansımış ve kaybolanların annelelerinin yaptığı gösteriler büyük yankılar yaratmıştır. Örneğin Arjantin'de 1976-1983 yılları arasında 9000'den fazla insan 'kaybolmuştur'. Beyaz başörtülü kadınların evlatlarının, yakınlarının hesabını sormak için, her türlü baskı ve yasaklamaya rağmen, yaptıkları gösteriler diktatörlüğün sonunun gelmesini hızlandırmıştır.

12 Eylül yönetiminin Türkiye ve T.Kürdistanı'nda estirdiği işkence ve terör dalgası sonucu birçok kişinin işkence, katliamda öldürüldüğü biliniyordu. Bunların bir bölümü yetkililerin tüm yalanlamalarına karşın kamuoyuna inandırıcı bir biçimde açıklanmıştır. Faşizmin ülkeye terör ve sefaletten başka bir şey getirmediği açığa çıktı. İnsanlarımız daha bir cesaretle uğradıkları işkenceleri, tehditleri, haksızlıkları dile getirir oldular, oluyordular. Bir süre öncesine kadar işkencecilerden şikayetçi olanları tehdit edenler şimdi de bu tehditlerini sürdürmekle birlikte eskisi kadar etkili olamıyorlar.

12 Eylül faşizminin açığa çıkan suçlarına son olarak gözaltına alındıktan sonra kaybolan kişiler de eklendi.

Hayrettin Eren, 21 Kasım 1980 günü İstanbul'da polis tarafından gözaltına alındıktan sonra kendisinden hiçbir haber alınamayanlardan bir tanesidir. Hayrettin Eren'e gözaltındayken işkence yapıldığı aynı dönemde gözaltında bulunanlarca ifade edilmesine karşın; Eren'in anne ve babasının çeşitli sorularına karşı emniyet yetkilileri yüzüzsüzce aynı yanıtı vermişlerdir: “Hayrettin Eren yakalanmamıştır! Aranmaktadır!”

Bir başka örnek yine İstanbul'da gözaltına alındıktan sonra 'kaybolan' Nurettin Ye-

digöl'dür. Yedigöl'e ağır işkence yapıldığı ve hatta “ka-fasında açılan yaralardan elektrik verildiği” aynı dönemde gözaltında bulunan kişiler tarafından mahkemelerde açıklanmıştır. Ancak bu açıklamalara ve ailesinin tüm çabalarına karşın Nurettin Yedigöl hakkında daha fazla hiçbir bilgi edinilememiştir.

Aynı şekilde yine İstanbul'da Maksut Tepeli emniyette işkence ile öldürülmüş ve 'kaybolmuştur'. Aynı davada yargılananlar ve avukatı durumu mahkemede açıkladıkları halde ne mahkeme konuyla ilgilenmiş ve ne de Maksut Tepeli'nin en azından cesedinin nerede olduğu öğ-

renilebilmiştir.

“Kaçarken vuruldu!” “Kendini altıncı kattan atıp intihar etti!” vb. açıklamalarına kamuoyu yabancı değildir. Bu açıklamalar faşizmin emniyet güçlerinin işkenceye öldürdükleri bir kişi için düzenledikleri senaryodur. Kayıp olaylarında ise bu senaryo bile yok. Anlaşılan bu durumlarda işkence izlerinin hiçbir senaryo ile örtülemeyeceği düşünülmüş ve kişinin tümünden 'kaybedilmesi' daha uygun bulunmuştur.

Arjantin'de son zamanlarda yapılan araştırmalar sonucunda toplu mezarlar bulunmuştur. 'Kaybolmuş' ilan edilen birçok kişinin bu me-

zarlara toplu olarak gömüldüğü saptanmıştır. Türkiye ve T.Kürdistanı'nda kaç kişi kayıp? Bugün bu bilinmiyor. Basına yansıdığı kadarıyla 'kayıpların sayısı 800'ü aşılıyor. Ülke genelinde henüz açığa çıkmamış daha birçok kayıp olayının bulunduğu kesindir.

Evlatlarını yitirmiş anne-babalar!

İşkenceye öldürülen, “kaçarken vuruldu veya intihar etti” denilen ve hatta “kaybedilen” evlatlarınız için sesinizi yükseltin. Evlatlarınızın gerçek akıbetini soruşturmak ve öğrenmek sizin en doğal hakkınızdır. Suçlarının telaşı içindeki faşizmin baskı ve tehditlerinden yılmayın.

Yalnız değilsiniz! Faşizmin baskı ve terörünü iyi tanıyan binlerce kişi sizleri desteklemeye hazırdır.

Ekme, iş, hürriyet isteyen halklarımızı “terörizm yenden hortlayacak” diye korkutmaya çalışan rejim, Kürt halkına yeni saldırılar için hazırlık yapmaya devam ediyor. Genelkurmay Başkanlığı Özel Harp Dairesine bağlı “özel sivil birlik”lerin ve “Köy korucusu” adı altında silahlı grupların oluşturulmasından sonra, şimdi de Türkiye Kürdistanı'na “özel bir tim” gönderildi. İçişleri Bakanlığının emriyle ABD'de özel olarak eğitilen bazı polis şefleri ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün özel olarak seçip Ankara'da özel bir kampta, beş ay eğittiği 1600 polis Türkiye Kürdistanı'nda görevlendirildi. Fiziği uygun, her türlü modern silahı kullanabilen bu “özel tim”e bazı gazeteler “Türk Ramboları” adını taktı.

Rambo Amerikan yapımı

bir filmin kahramanı. “Esir Amerikan askerlerini kurtarmak” için Vietnam'a savaşmaya giden bir supermen. Her türlü silahı ustalıkla kullanıyor. Yüzlerce Vietnamlıya karşı tek başına savaşıyor.

Amerikan tarihine yüz karası olarak geçen Vietnam Savaşı'ndan sonra yenilginin intikamını almak için masum insanları, kadınları, çocukları öldüren “Rambo”, emperyalist propaganda kaynaklarının göstermek istediği gibi bir kahraman değil, bir katildir.

Vietnamlı çocukları, kadınları öldürmek için Vietnam'a giden Amerikalı katil Rambo ve “Türk Ramboları...” Türk Ramboları kime karşı savaşıyor? Kürt halkına karşı. Gerçek yaşam bir sinema filmi değildir. Ya Türkiye Kürdistanı'nda yaşananlar?

Bazı gazeteler, “özel

Türk Ramboları kime karşı savaşıyor?

tim”in yaptığı tatbikatı şöyle verdi:

“Tatbikattan anlık görüntü. Özel tim elemanları yıldırım hızıyla binaya dalaçaklar ve teröristlerin elinden rehinelere kurtaracaklar. Parola: Teröristi sen vurmazsan o seni vurur.”

Bazı gazetelerin bir supermen filmi anlatır gibi renkli resimlerle anlattığı tatbikatlar T. Kürdistanı'nın hemen her köyünde, her gün yaşanıyor. İşte bir örnek: Bingöl'ün Genç ilçesi Doğanlı köyü. İşkenceye öldürülen öğretmen Sıddık Bilgin'in köyü. Hatırlayacağınız gibi, köyün kadınları hatta çocukları dövülmüş, erkeklere türlü işkenceler yapılmıştı. Yapılan işkenceler sonucu ölen Sıddık öğretmenin cesedi ise kaçarken vurulduğu izlenimi verilerek için, hafif meyilli bir yamaca sırtüstü yatırıldıktan sonra, Yüz başı Ali Şahin'in “Sıddık kaçıyor, duur, durdurun onu, kaçmasın” bağırışları arasında kurşunlanmıştı.

Sıddık Bilgin “kaçarken vuruldu” yalanıyla öldürülen, yüzlerce Kürt yurtseverinden sadece birisidir. Yeni “özel tim”i yeni cinayetler işletmek için Türkiye Kürdistanı'na gönderen Evren-Özal diktatörlüğüdür. Diktatörlüğün politikası, Kürt halkını düşman gibi görmek, O'na karşı askeri birliklerle, özel polis timleriyle, maaşlı sivil birliklerle, köy korucusu adı altında silahlandırılan gruplarla savaş yürütmektir.

Faşist rejimin Kürt halkına yönelik saldırılarını durdurmak, çocukların, kadınların işkenceden geçirilmesine karşı çıkmak, yeni cinayetlerin işlenmesine “dur” demek, en önce Türk halkının görevidir. Kürdistan'da olup bitenler, “Türklük” adına yapılanlar, Türk ulusu için onur kırıcıdır.

Rejimin Kürt halkına düşman politikasına karşı çıkmak halklarımızın genel demokratik haklar ve özgürlükler için verdiği mücadelenin önemli bir parçasıdır. Kürt halkı altındayken, Türk halkı özgür olabilir mi?

Demokrasi, işçisiyle, köylüsüyle, memuru, genci, kadınıyla emekçi halkımıza gerektir. Evren-Özal rejiminin saldırılarını durdurmak ve geriletebilmek için demokrasi güçlerinin birleşmesinden başka yol yoktur.

İşkenceci Ülke Coşkun kimin savcısıdır?

Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcı Yardımcısı Ülke Coşkun hakkında, işkencelere katılması nedeniyle soruşturma açıldı. Ancak açılan soruşturmaya rağmen DGM savcılığı görevinden alınmayan Ülke Coşkun, görevini aynı “hizmet aşkıyla” sürdürmeye devam ediyor.

Ülke Coşkun, Diyarbakır 1 Nolu Sıkıyönetim Mahkemesi'nde Yardımcı Hakim Üsteğmen olarak çalıştığı dönemden tanınıyor. Bu sicilli faşist, Kürt yurtseverlerine insanlık dışı baskıları uygulamasıyla göz doldurmuş olacak ki, mahkeme kapatıldıktan sonra Ankara DGM'ne savcı yardımcısı olarak atandı. Ankara DGM'de yargılanan 5 tutuklunun mahkemede yaptıkları açıklamayla, insanlık suçu işkence uygulatan savcı olma k “şöhretine” ulaştı. Adalet Bakanlığı'na verdikleri dilekçelerinde, Dr. Salih Mutlu, Yüksel Durmuş, Abdül Nahit Balaban, Yusuf Karakuş ve Ayhan Aksoy şöyle diyorlardı: “Savcı Ülke

Coşkun ifademizi alırken, önce işkenceci polisleri odasındaki koltuklara oturttu. Sonra emniyette işkenceyle zorla kabul ettirdiğimiz ifadeleri aynen kabul etmemizi istedi. Biz kabul etmeyince, 'Buradan ölünüz çıkar' diyerek üstümüze yürüdü. İğrenç küfürler etti. İşkenceci polisleri, 'Bunları tekrar emniyete götürün. Oradaki ifadelerini burada kabul ettirinceye kadar, öldüresiye dövün' dedi. Tekrar emniyete götürüldük. İşkenceler daha ağır biçimiyle tekrarlandı. Çaresiz savcılıkta polis ifadelerini kabul ettik.”

Ülke Coşkun'un bir diğer özelliği de, işkence gören tutuklulara, dümece “işkence görmemiştir” diye sağlık raporu düzenlemektir. Bu raporları düzenleyen de, mahkemede adı sık sık geçen Yenimahalle Sağlık Ocağı tabibi Dr. Güngör Kaynak'tır. Ülke Coşkun'un işkenceyle ilgili şöhreti bu kadarla da kalmıyor. Kürt ve

Türk yurtseverlerden sonra iki Libya tutukluya yapılan işkencelere de katılmasıyla şöhreti sınırları aştı.

Amerikan Subay Kulübüne bomba atacakları iddiasıyla tutuklanan iki Libya, sorgular sırasında kendilerine işkence yapıldığını açıkladılar. Libya-lılar, savcı Ülke Coşkun'u göstererek “İngilizce konuşan” kişilerle beraber, onun da işkenceye katıldığını belirttiler. Sorgulama yapılan yerde Amerikan bayrağının asılı olduğunu açıkladılar. Yeniden yapılan tıbbi muayene sonunda işkence izlerine rastlanmasına rağmen mahkeme, suç duyurusu istemini reddetti.

DGM Savcı Yardımcısı yüzbaşı Coşkun, bütün bu yaptıklarının ardından “İngilizce konuşan” kişilerle birlikte; ABD'nin Libya saldırısını kınanan halkımızı yanıltmak amacıyla, “Libya'nın terörist olduğu” yolundaki ABD propagandasını destekleyen açıklamaları, Amerikan ajanslarına ve basına sürekli yaptı. Devam

eden dava hakkında Amerikan AP ve Reuter Ajansı'na yaptığı açıklamalarda ise, iki Libya'ya Ankara Libya Büyükelçiliğinin yardım ettiğini, bombaların elçilikten verildiğini ileri sürdü. Ardından Libya İstanbul Başkonsolosu'nu ve iki diplomatı suçlayarak, yasa dışı bir tutumla dokunulmazlıkları olduğunu bildiği diplomatların yargılanmalarını istedi.

Uluslararası anlaşmaları ve hukuku hiçe sayarak Libya'ya korsan gibi saldırı ABD'nin, Libya diplomatlarının “istenmeyen adam” ilan edilme-si yolundaki planlarına harfi harfine uygun davranan DGM Savcı Yardımcısı yüzbaşı Coşkun, kimlere ve nerelere bağlı çalıştığını göstermektedir.

Olaylar, gelişmeler ve belgeler, DGM Savcı Yardımcısı yüzbaşı Ülke Coşkun'un, ABD çıkarlarının sadık bekçisi Evren-Özal faşist rejimine la-yık bir savcı olduğunu çok açık ortaya koyuyor.

Batı Avrupa'daki demokratik örgütlerin kampanyası sona erdi

Diktatörlüğe karşı birlikte mücadele sürecektir

Faşist Evren-Özal rejimini Türkiye ve T.Kürdistanı'ndaki insanlık dışı uygulamalarını teşhir ve protesto etmek, halklarımızın özgürlük ve demokrasi mücadelesiyle etkin bir dayanışma sağlamak amacıyla F.Almanya'daki 10 Türkiyeli ve Kürdistanlı demokratik işçi örgütünün (Avrupa'da DEV-GENÇ, Birlik Yolu, Devrimci İşçi, Dİ-BAF, FİDEF, Gerçek ADK, İşçi

Gerçeği, KKDK, KOMKAR, KURDKOM) yürüttüğü, "İşkence ve idamlara son, politik tutuklulara özgürlük - Genel af, Kürt halkı üzerindeki baskılara son" kampanyası başarıyla sona erdi.

Toplam olarak 146 örgüt, kuruluş ve kişi kampanyayı desteklediklerini açıkladılar. 58.133 kişi imzalarıyla kampanyanın istemlerini benimzediklerini ve bu istemlerin

biran önce yerine getirilmesi talep ettiler. Basın kampanya eylemlerine geniş yer verdi.

Özellikle emperyalist ve gerici güçlerin Türkiye'de demokrasiye geçildiğini veya bu yolda ciddi adımlar atıldığını propaganda ettikleri, faşist rejimi uğradığı diplomatik tecritten kurtarmaya çalıştıkları bir döneme rastlayan kampanya, önemli bir işlev gördü. Gözleri kendi ekonomik ve askeri çıkarlarından başka bir şey görmeyen bu güçlerin yalana dayalı propagandaları, kamuoyu nezdinde somut kanıtlarla teşhir edildi.

Kampanya çerçevesinde yapılan çalışmalar şöyle;

- Kampanya bildirileri tüm

F.Almanya ve Batı Berlin'de yoğun bir şekilde dağıtıldı.

- Basına, çok sayıda demokratik örgüt, kuruluş ve kişilere kampanyayı ve istemlerini desteklemeye çağırılan bir duyuru ulaştırıldı.

- Baskı ve terör rejiminin Türkiye ve T.Kürdistanı'ndaki uygulamalarının kınandığı ve bunlara son verilmesi istemini içeren bir metin imzaya açıldı.

- Ağır koşullara bağlanmış yeni "İnfaz Yasası'nın amacı, neler getireceği ve toplumda yükselen Genel Af istemini kırmaya yönelik bir oyun olduğu, ortak bir açıklama ile kamuoyuna duyuruldu.

- F.Almanya Devletbaşkanı Richard von Weizsäcker'e 26 Mayıs 1986 tarihinde yapıacağı Türkiye ziyaretinin; iç ve dış kamuoyunda teşhir olmuş Evren-Özal rejimine prestij kazandıracağı ve anti demokratik uygulamaların devam etmesi nedeniyle ziyaretin ertelenmesi istemini içeren açık bir mektup gönderildi.

- Son aylarda Türk basınında ve parlamentosunda sık sık gündeme gelen baskı, işkence ve terör uygulamalarının bazı örnekleri Almanca bir broşür olarak yayınlandı; basına, demokratik örgüt, kuruluş ve kişilere ulaştırıldı.

- Avrupa Konseyi üyesi parlamenterlere, Avrupa Konseyi'nin Türkiye'yi gündeminden çıkarmasını ve yaz toplantısını orada yapmasını kınayan; insan haklarına saygılı parlamenterleri kampanyanın istemlerini desteklemeye; Türkiye ve T.Kürdistanı'ndaki uygulamaları yapılacak toplantıda gündeme getirmeye; Türk hükümeti ve yetkili makamlar nezdinde somut girişimlerde bulunmaya çağırılan açık bir mektup gönderildi.

- PEN Klüp üyelerine, kampanyanın amaç ve çalışmaları

hakkında bilgi veren; onları Türkiye ve T.Kürdistanı'nda basın üzerindeki sansüre, yazar ve sanatçıların yargılanmasına ve verilen cezalara, Kürt dili ve kültürü üzerindeki yasaklara karşı çıkmaya çağırılan açık bir mektup gönderildi.

- Kampanyayı yürüten örgütlerin yerel birimleri kampanya çerçevesinde F. Almanya'nın birçok kentinde ve Batı Berlin'de çeşitli eylemler düzenlediler, diğer örgüt ve kuruluşların düzenledikleri eylemlere ortaklaşa katılıp çalışmalarını sürdürdüler. Benzer çalışmalar Avrupa'nın diğer ülkelerinde de örgütlendi. İsveç, Norveç, Danimarka, Hollanda, İsviçre, Fransa ve Yunanistan'da binlerce imza toplandı, çeşitli eylemler düzenlendi, ülke dillerinde yayınlanan bildiri ve dökümanlar yoğun bir şekilde dağıtıldı. İşkence ve terör rejiminin uygulamaları ve özgürlük ve

demokrasi güçlerinin somut itemleri basına yansıtıldı; kamuoyu bilgilendirildi. Halklarımızın faşizme karşı mücadelesine güçlü bir dayanışma sağlandı. Yapılan tüm bu etkin ve yoğun çalışmalar, kampanyayı yürüten örgütlerin, ona destek veren demokratik örgüt, kuruluş ve kişilerin ortak başarısıdır. Elde edilen bu başarılı sonuçlar, faşizme karşı mücadelede güç ve eylem birliklerinin önemini ve gerekliliğini bir kez daha gösterdi. Aynı zamanda 10 örgüt tarafından 3 ay boyunca yürütülen, birçok bildiri, açıklama, mektup ve broşürü, çeşitli eylemleri kapsayan bu kampanya; en geniş demokratik güçlerin faşizme karşı ortak noktalarda kalıcı bir güçbirliği yapabileceklerini de gösterdi.

Başarı birliğe sıkı sıkıya bağlıdır. Kampanya sona erdi, ama birlikte mücadele devam etmelidir.

Kimyasal silahlara HAYIR !

ABD'nin zoruyla Türkiye'ye 300 bin zehirli mermi yeleştirilecek

ABD Savunma Bakanlığı, Mayıs ayı sonunda Brüksel'de yapılan NATO Dışişleri Bakanları toplantısına ve daha önceki Savunma Bakanları toplantısına yeni bir plan sundu. Bu plan, yeni tür yığınsal kırım silahlarından olan iki bölümlü kimyasal silahlara üretimi ve Avrupa'ya yerleştirilmesini içeriyor. Bu plana göre, iki bölümlü kimyasal mermilerin 760 bin adedi F.Almanya'ya ve Türkiye'ye yerleştirilecek. Türkiye'nin payına 300 bin adet zehirli mermi düşecek. Bilindiği gibi yeni tür zehirli gaz içeren bu mermilerin atıldığı 155 mm çaplı toplar daha önce Türkiye'ye yerleştirilmişti.

ABD yönetimi bu silahları bunalımlı dönemlerde Avrupa topraklarına aktaracağını, o zamana kadar Amerika'da bulundurulacağını ileri sürerek tepkileri azaltmaya çalışıyor. Bu arada bunalımlı dönemlerin tesbitini ABD yönetimi yapacak. Yani Reagan, Libya'ya saldırı türünden bir provokasyonla, ya da CIA'nın bir gizli terör eylemi ile bunalımlı bir durum ilan edip, bu silahlardan hemen söz konusu ülkelere, bu arada ülkemize de aktarabilecek. Bu silahların seri üretimine geçilmesi ve NATO ülkelerine yerleştirilmesi, kuşku yok ki, yığınsal kırım silahları alanında silahlanma yarışında yeni bir turun başlangıcı olabilecektir.

Yeni tür iki bölümlü kimyasal mermiler, şimdiye kadar bilinmeyen ölçüde zehir gü-

Devamı 7. sayfa

SHP Kurultayı'nın ardından

Sosyal Demokrat Halkçı Parti'nin birinci kurultayı tamamlandı. Bu kurultay sonrası, kurultay üzerine, kurultaydaki gelişmeler üzerine, kurultayın benimsenip onayladığı bildiriler, kararlar, seçilen yeni yönetim organları üzerine pek çok yazı yazıldı, pek çok yorum yapıldı. Kuşkusuz ülkemizde önemli bir gücün, önemli bir siyasal odağın bu türden bir toplantısı, böylesi tartışmalara konu olmaktan kaçınmaz. Yine de hemen belirtilmelidir ki, ağırlığını, etki gücünü genellikle diktatörlükten, ANAP hükümetinden yana koyan tekeli basın, SHP kurultayından yalnızca öne çıkarmak istediklerini manşetlere taşıyarak söz etmeyi yeğledi. Üzerinde düşünülmeye gereken kimi olayları ise çarpıtarak vermeyi daha uygun buldu.

Basının üzerinde kurultay bildirilerinden daha çok durduğu, kimi konukların, bu arada özellikle ABD Bü-

yükelçisi'nin protesto edilmesi olayı ise çarpıtlamaya yacak kadar açıktır. Gerçekte bu olayda kongre delegelerinin önemli bir mesajı vardır. Kurultay delegelerinin ABD Büyükelçisi'ni protestosu, temsil ettikleri SHP'nin tabanının eğilimini yansıtmaktadır.

SHP tabanı demokrasi-nin kazanılması mücadelesinde bir güç olduğunu, bu kurultay aracılığıyla duyurmuş oldu. Demokrasi için mücadele, kişilikli ve barışçı bir dış politika anlayışı geliştirme çabası, ege-men güçlerin manevralarına karşı uyanık olma, SHP tabanının politik aktivitesini oluşturan konuların önde gelenleri olarak gözleniyor. Bir süre önce af konusunda siyasal basiretsizliğin ötesinde bir gaf olan SHP açıklaması, kurultay öncesi açıklanan İnsan Hakları Komisyonu bildirisi ve kurultay öncesi açıklanan İnsan Hakları Komisyonu bil-

dirisi ve kurultayda onaylanan bildiri ile değiştirilmiş oluyor. Yine kurultay bildirisinde, SHP tabanının, diktatörlüğün cumhuriyet tarihinde eşi görülmedik ölçüde Amerikancı politikasına duyduğu tepkiyi yansıtan ifadeler de yer alıyor.

SHP Kurultayı ülkemizde sürdürülen demokrasi mücadelesi açısından önemlidir. Bu kurultaydan sonra, kurultay delegelerine kendilerini kurultayda temsil görevi vermiş olan SHP üyelerinin, kurultayın çizgisinin tutarlı bir şekilde geliştirilmesini istemeleri ve bunda ısrarlı olmaları doğal olacaktır. Aynı şekilde öteki demokrasi güçleri de, SHP'den demokrasi için kararlı ve tutarlı bir politika istemekte, demokrasi isteyen tüm güçlerin birliğinin ortak mücadelesinin gereklerine uygun bir politika yürütmesini istemekte ısrarlı olmak için düne göre daha fazla nedene sahiptirler.

Yedi sosyalist ülkenin barış taarruzu dünya kamuoyundan geniş destek gördü

7 sosyalist ülke, 1990 yılının başlarında her iki askeri blokun Avrupa'daki silahlı kuvvetlerinde karşılıklı olarak toplam 1 milyon kişilik bir indirimi öngören ve bu indirimi etkin biçimde denetleyen kapsamlı bir öneride bulunuyorlar. NATO üyesi devletlere ve tüm Avrupa ülkelerine yapılan çağrıda yer alan somut öneriler kabul edildiği takdirde şu sonuçları elde etmek mümkün olacaktır:

Varşova Antlaşması ve NATO üyesi ülkeler Avrupa'da konumlandıkları ve menzili 1000 kilometreye kadar olan taktik nükleer füzelerini karşılıklı olarak kaldırabilecek ve bu indirim Atlantik'ten Ural'lara kadar tüm Avrupa'yı kapsayacaktır. NATO üyesi olarak Amerika ve Kanada'nın da Avrupa'da bulundukları silahlı güçleri ve araçlarını da kapsayan her iki askeri blokun birbirlerine karşı konumlandıkları silahlı kuvvetlerde önumüzdeki 1-2 yıl içinde asker sayısı karşılıklı olarak 100-150 bin kişi azaltılacaktır. Yine her iki tarafın karşılıklı saptayacakları bir takvimle bu sayı 1990 yılı başlarında karşılıklı toplam 1 milyon kişilik bir indirime varacaktır. Aynı dönem içinde her iki askeri blokun taktik nükleer füzeleri dahil kovansiyonel silahlarında da yüzde 25 dolayında bir indirim sağlanmış olacaktır.

Varşova Antlaşması üyesi sosyalist ülkeler böyle bir indirimin denetimini sağlamak için bir Uluslararası Danışma ve Denetim Komisyonu kurulmasını önererek etkin bir denetim sisteminin de kurulmasını gündeme getiriyorlar. Denetim Komisyonu'nda Varşova Antlaşması ve NATO üyesi ülkelerin temsilcileriyle, bağımsız ve tarafsız ülkelere de tüm öteki Avrupa ülkelerinden temsilcilerin yer alması sosyalist ülkelerce öngörülmüyor.

Varşova Antlaşması üyesi 7 sosyalist ülke Budapeşte toplantısından sonra yaptıkları ortak açıklamada da, NATO üyesi devletleri ve tüm Avrupa ülkelerini şu temel doğrularda çabaları yoğunlaştırmak için işbirliğine çağırıyorlar:

- Tüm nükleer denemelerin durdurulması, yeni tür nükleer silahların üretilmesini önleme yolunda önemli bir adım olacaktır. Bunun için Sovyetler Birliği ile ABD arasında nükleer denemelerin durdurulmasını sağlayacak bir ikili anlaşma im-

zalanması;

- Avrupa'daki tüm Sovyet ve Amerikan orta menzilli nükleer füzelerin ortadan kaldırılması ve rampaların sökülüp atılması. Bu adıma tüm tarafların güvenliği gözönünde bulundurularak İngiltere ve Fransa'nın da katılması;

- Uzayın sırf barışçı amaçlarla ve tüm insanlık yararına kullanılması için, Sovyet Amerikan nükleer silahsızlanma ve uzay silahları görüşmelerinde somut anlaşmalara varılması;

- Kimyasal silahların ve bu tür silahların üretimi ile ilgili sanayinin ortadan kaldırılması;

- Konvansiyonel-taktik silahların en yoğun bulunduğu Avrupa kıtasından başlanarak, bu silahlarda dünya ölçüsünde önemli indirimlerin sağlanması;

- Silahlı kuvvetlerde ve silahlarda başlatılacak indirimlerin her alanda ve her aşamada etkin bir biçimde denetlenmesi.

7 sosyalist ülkenin, tüm insanlığa umut ve güven veren ve gelecek kuşaklara silahsız ve savaşırsız bir dünya teslim edilmesinden yana olan herkes tarafından olumlu karşılanan önerilerine, ABD Devlet Başkanı Reagan, "İnceler, sonra da görüşümüzü açıklarız" şeklinde yanıt verdi. Pentagon şefi Weinberger de, bu önerilerin, "Batı Avrupalı müttefiklerimizi Birleşik Amerika'nın karşısına çıkarmayı" amaçladığını ileri sürdü.

Öte yandan Budapeşte toplantısının dünya basınındaki yankıları ise, sosyalist ülkelerin barışı koruma konusundaki kararlılığını yansıttı. New York Times gazetesi, silahsızlanma öneri buketinde yeni bir "çiçek" olarak nitelediği Budapeşte çağrısı için şunları yazdı: "Bu yeni girişimlerin odak noktasını iki askeri paktın Avrupa'daki asker sayısında ve gelecekteki silahlarında önemli bir indirime geçilmesi için somut bir takvimi saptama çabası oluşturuyor." Washington Post gazetesi ise, Varşova Antlaşması üyesi ülkelerin bir dizi indirim önerilerini yanı sıra etkili bir kontrol sistemini de önermiş olduğuna dikkat çekerek, sosyalist topluluğun girişimlerini geleneksel silahlardan asker sayısına, hava kuvvetlerinden atom silahlarına kadar kapsamlı ve dengeli bir ön-

lemler paketi olarak ciddiyetle ele alınması gerektiğini kaydetti.

İngiltere'de Financial Times gazetesi de, Varşova Antlaşması'nın getirdiği yeni önerilerin birçok alanda ve birçok konuda Batı'nın isteklerine uygun biçimde hazırlanmış olduğunu belirterek Atlantik'ten Ural'lara kadar kapsamlı bir indirimin hava taktik kuvvetlerini ve asker sayısını azaltmaya yönelik olduğunu değerlendirdi. Avusturya gazeteleri sosyalist topluluğun çağrısının aynı zamanda tarafsız ülkeler için taşıdığı öneme yer verirken, İsviçre gazeteleri, Budapeşte önerilerinin temelinde sağlıklı bir sağduyunun yattığını belirtti. Fransız Reuter Ajansı, Varşova Antlaşmasının atom denemelerinin durdurulması talebi üzerinde durdu. F.Almanya'da Frankfurter Rundschau gazetesi ise, SBKP Genel Sekreteri Gorbacov'un nisan ayında Berlin'de yaptığı önerilerin bu kez daha da somutlaştırılmış olduğunu yazdı.

Budapeşte çağrısının dünya kamuoyunda böylesine olumlu yankılar uyandırmasının önemli nedenlerinden biri de; sosyalist topluluğun önerilerinin, Batı Avrupa'nın nükleer silahlardan arındırılması durumunda, Varşova Antlaşması üyesi ülkelerin konvansiyonel silahlarda üstünlük sağlama çabası iddialarına son vermesi oluyor. Haziran ayında toplanan SBKP MK toplantısında, SBKP Genel Sekreteri Gorbacov yaptığı konuşmada konuyu şöyle noktalyor:

"Politik Danışma Komisyonu'nun toplantılarının önemi burada karşılaştırılan çok yönlü yeni girişimlerle vurgulanmaktadır. Budapeşte buluşmasının bir odak noktası, Atlantik'ten Ural'lara kadar tüm Avrupa'da konvansiyonel silahların ve orduların sayısının azaltılması üzerine birlikte geliştirdiğimiz ayrıntılı öneriydi. Bunun içeriğini biliyorsunuz. Burada söz konusu olan her iki tarafın ordularının önumüzdeki yıllarda yüzde 25 azaltılmasıdır. Böylece şu andaki konvansiyonel ordu gücünün korunması ve aynı zamanda nükleer silahsızlanma halinde Batı Avrupa devletlerinin dezavantajlı bir konuma sürükleneyeceği yolundaki spekülasyonlar da çürütülmüş oluyor. Batı'nın bu öneriyi baştan reddedemeyişi anlamlıdır."

Saddam rejiminin Kürdistan'daki barbarlığı

Irak-Iran Savaşı 6. yılını neredeyse tamamlayacak. Irak'ta şoven, kanlı bir diktatörlük, İran'da ise bağız bir mollar rejimi var. Savaş bunlar sürdürüyor. Her iki ülke halkının da bu savaşta hiçbir yararı yok. Tersine, savaş bu iki ülkenin kaynaklarını tüketiyor, büyük yıkıma, kent ve kasabaların yerle bir olmasına, milyonlarca insanın ölmesine ve sakatlanmasına, her iki taraf bakımından da büyük acılara yol açıyor. Savaş nedeniyle her iki ülkenin kaynakları, özellikle de petrol gelirleri yıkıcı silahların alımına harcanıyor. Bundan en çok Batılı silah tedarikçileri, emperyalistler yararlanıyor.

Her iki ülkede de savaş karşı olan barış ve demokrasi yanlısı güçler var. Ama onlar, henüz bu kör dövüşüne son verebilecek, gidişi değiştirebilecek bir örgütlenme düzeyine ve kitle desteğine sahip değiller. Gerek kanlı Saddam rejimi, gerek gerici mollarlar yönetimi onları bir hayli ezdiler. Ve en olumsuz, gerek Irak'ta, gerekse İran'da ilerici güçler kendi aralarında geniş bir birlik oluşturabilmiş değiller. Ve onlar bunu başarmadan bu zorba ve gerici yönetimleri alaşağı edemez, ülkelerine barış ve demokrasi getiremezler.

Savaşın en çok zarar verdiği bölgelerin başında ise Kürdistan geliyor. Çünkü

Kürdistan iki devlet arasındaki sınırın büyük bölümünü oluşturuyor. Bu, Kürdistan'da kent ve köylerin sık sık bombalanmasına, sivil halkın büyük zarar görmesine yol açıyor. Özellikle kanlı Saddam rejimi, elinden çıkan yerleri acımasızca bombalıyor.

Irak Kürdistanı'nda 1975 yenilgisinden kısa süre sonra yeniden başlayan partizan savaşı, Kürt halkı bakımından tüm güç koşullara rağmen, bu süre zarfında giderek gelişti. Kurtarılmış alanlar yıldan yıla genişledi, peşmerge birliklerinin sayısı kabardı, kitle desteği büyüdü. Peşmerge güçleri, özellikle son iki yıl içinde zorba rejime önemli darbeler indirdiler.

Buna karşılık, Saddam rejimi de cinayet ve barbarlıklarına hız verdi. Irak Kürdistanı'nda yüzlerce köy havadan veya karadan bombalandı veya grayderlerle yerle bir edildi. Evsiz kalan onbinlerce aile göç etti, veya doğrudan sürgün edildi. Kürt köy ve kasabalarındaki 800'den fazla okul kapatıldı, öğrenciler kitle halinde tutuklanıp işkenceden geçirildiler.

Artan barbarlık, Saddam rejiminin gücünün giderek erimesinden, onun günden güne yalnızlaşmasından kaynaklanıyor. O öfkelerini sivil halktan alıyor. Bu konuda ölçü ve sınır tanımıyor. Uluslararası hukuku ve tüm ahlak ölçülerini çiğniyor. Kürt

halkına karşı bir yok etme savaşı yürütüyor.

Son aylarda Kürdistan'daki peşmerge güçleri yeni mevziler elde ettiler. Irak ordusundan firarlar hızlandı. Askerler kalabalık gruplar halinde peşmergelere teslim oluyor veya onların saflarına katılıyorlar.

Tüm işaretler, Irak'taki zorba rejimin sonunun yaklaştığını gösteriyor. O, yalnızca kanlı bir terör sayesinde, emperyalistlerin ve gerici Arap rejimlerinin desteğiyle ayakta duruyor. Ancak halka bu kadar ters düşmüş bir rejim daha uzun süre ayakta duramaz.

Onun yıkımını çabuklaştırmak için Arap ve Kürt halkının ilerici, yurtsever güçleri elele vermeli, zaman geçirmeden geniş bir cephe oluşturulmalı.

Son gelişmelerden Türkiye'deki faşist rejimin tedirginliği de artmıştır. O, Kerkük-Yumurtalık petrol boru hattının tehlikeye girdiğinden bahisle yine bir askeri müdahaleden söz açıyor, tehditler savuruyor.

Emperyalistlerin ve bölge gericiilerinin Ortadoğu'da statükonun değişmesinden ciddi endişe duydukları ve bunu önlemek için ellerinden geleni yapmaya çalışacakları açıktır. Bölgede olayların hızlanmasıyla Türkiye'deki faşist ve militarist güçler de ABD emperyalizminin güdümün-

de maceracı girişimlerde bulunabilirler.

Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki ilerici, demokrat güçler bu tehdit ve planlar

karşısında uyanık olmalı. Irak'ta ve Irak Kürdistanı'nda özgürlük ve demokrasi için savaşan Arap ve Kürt halkıyla dayanışma yükseltilmeli,

Zorba Saddam rejiminin Kürdistan halkına karşı giriştiği barbarlığa, yok etme savaşına karşı çıkılmalı,

Irak-Iran savaşının sona ermesi, her iki ülkeye demokrasi ve Kürdistan'a özgürlük için mücadele eden güçlere destek verilmelidir.

Hovitiya hukma Saddam li Kurdistanê

Kem maye ku 6 salên şerê navbera İran û Iraqê tîji bibe. İro li Iraqê rejimeke şovin û dest bi xwin, li İranê ji rejimeke kevnepereşta ya mellan ser hukm e. Şer ji bi destê wan tê ajotin. Gelên her du welatan ji ji vê şerê tu feyde nabin. Pîr zîrar dîgîje wan. Hebûnê wan welatan ji bo şer badîhewa tîn xerckirin. Gund û bajar xopan dîbin. Bî hezaran insan tîn kuştin, an birîndar dîbin. Avayiyên bî dehan salan hatiyê çekîrîn, nişkêva xîl û xali dibe.

Hemû hebûnê her du welatan, taybetî bî qezencên petrolê ve çek û sîleh tîn kîrîn. Ji vê alvêrê monopolê dewletên rojava û emperyalist kardîkin.

Dî her du welatan da ji hêzên alîgirên dêmoqrasi û aşîtiyê hene. Lê belê ewana nîkarîna vê şerê neheq rawestînin, pêşî li çûyîna ber bî xeteriyê bigîrîn. Ji ber ku dî nav gelan da alîgirên wan ne ewqas pîr in û ewana negîhiştîne rêzbûneke lapi baş. Hîm melîlên kevnepereşta hîm ji hukma Saddam ya bî xwin, ev hêzanan pelixandin. Tîştê herî ne

baş ev e ku li İran û Iraqê hêzên pêşverû dî nav xwe da hîn yekîtiyek fireh pêk ne anîne. Ewana evî yekî pêk neynîn, nîkarîna hukmên zordest û kevnepereşta biruxîn. Aştî û dêmoqrasiyê li welatên xwe sazîkin.

Zîrar û wêranîyên mezin ya vê şerê, berê pêşîn dîgîje Kurdistanê. Ji ber ku Kurdistan dî nav sinorên her du welatan da ye. Ev ji, li ser hev bomba kirîna bajar û gundan; xopan bîna ci û avayiyên bî xwe ra tev tîne. Zîrarên mezin dîgîne xelkê sîvil. Xasîma hukma Saddamê bî xwin, ci û warên ku ji dest derdikeve bî însaf dîde ber bomban.

Lî pey tîşkûna şoreşa Kurdistanê Iraq ya sala 1975'an, dî demek kurd da şerê partîzanî disa destpêkîr. Hîmber hemû şert û zîrûfên ne baş, roj bî roj ev şer geş bû; çiyên azadkîrî sal bî sal fireh bûn, hêjmarên pêşmergan pîr bûn. Alîgirên wana dî nava xelkê da her çû pîr bû. Dawîya van du salan hêzên pêşmergan derbên mezin li rejîma zordest xistin.

Pêşberî van kar û barên hêja, rejîma Saddam ji hovîti û qetilkariya xwe pêşda bir. Bî sedan gundan Kurdistanê Iraqê li erdê û li ezmanan hatî bombaran kirin; bî grêdaran ve hatî wêran û xîrab kirin. Bî deh hezaran mal ji ber bî ci û war bûyîne barkîrîn çûn, an ji bî destê zorê hatî menfî kirin. Lî ser deriyê 800'î bêtr mekteban kulîda reş lêxistin. Şagirt gîrtin, li êşkencan derbas kirin û hînek ji kuştin. Sedema pîr bîna berberîya hukma Saddam, ji her roj kem bîna hêzên wî, ji tenê mayîna wî tî. Ew hêrsa xwe ji xelkê sîvil distîne ji bo vê hovîtiyê ji tu sinoran nasnake, kîrînê wî ji edep û exlakê dûr e. Ew heq û hîqûqên nav neteweyî pêpezdike. Dîji gelê Kurd şereki jenosîdî dajo.

Dî van mehên dawî da hêzên pêşmergan sengerên nu bî destxistin. Ji nav leşkerên Iraqê pîr esker firar dîkin. Hîm gurubên leşkeran tîn teslimê pêşmergan dîbin, dî nava refên wan da cîh dîgîrîn.

Ev tîştê hanê elametê dawî hatîna hukma Iraqê ya zordest e. Ew tenê bî teroreke bî xwin, bî alîkariya imperyalist û rejîmên kevnepereşta Erebi ser hukm dîmine. Lê belê rejimeke evqas dîji xelkê tu caran pîr li ser hukm nîkare bîmine.

Ji bo nêzik kirîna ruxandîna vê hukmê, dîvê welatparêz û pêşverûyên Kurd û Erebi dest bîdîne hev, cepheki fireh pêkînin.

Büyürên rojên dawî ku li heremê pêktê, hukma faşî ya Türkiye'ye jî nerehet kîriye. Ewana ketîne bî xeteriyê ya lûlê petrolê, disa dîkin arone û behsa seferêki leşkerî ya nu dîkin, gef û guran dîfîrînin.

Eşkereye ku imperyalist û kevnepereşta navçê ji gûhurîneke bîngîhin ya Rojhûlata Navîn dîtîrsîn. Ji bona rewş û ruçîkê navçê usa bîmine, çî ji destên wan tê dîkin. Hîmber pêşda çûyîna xebatê dî navçê da xulamokê imperyalîstan hukma faşî ya Türkiye, dîbe ku kîrîtiyên nu disa bîke.

Hêzên pêşverû û dêmoqrati li Türkiye û Kurdistanê Türkiye pêvîste her tîm dîji van planan çav vekîrî bî, û humberî vî bîsekînin. Wazîfên ku li ser namîla me ye, ji bo gelê Kurd û Erebi li Iraq û Kurdistanê Iraqê em bî xurtî binne cîh.

Hember kîrînê hukma zordest a Saddam ya ku dîji gelê Kurdistan tîn kîrîn, bî deng nemînin.

Mîl bîdîm hêzên ku bo destxistîna dêmoqrasiyê li her du dewletan û bo azadiya Kurdistan, û bo dawî anîna şerê navbeyna Iraq û İranê, şer dîkin.

Sovyetler Birliği silahların azaltılmasını isterken Reagan yönetimi SALT II'yi dahi tanımıyor

Dünya jandarmalığı yapan, haydut, savaş kışkırtıcısı Reagan stratejik silahları sınırlandıran SALT-2 anlaşmasına artık uymayacaklarını açıkladı. Dünya barışını ciddi bir biçimde tehdit eden ABD emperyalizminin son bir kaç yıldır attığı tehlikeli adımlara, böylelikle bir yenisi daha eklendi. Tüm dünya halklarının geleceği açısından büyük bir tehlike arzeden bu girişimin baş savunucusu haydut Reagan ve çetesi, her zaman olduğu gibi bu kez de, yine Sovyetler Birliği'ni suçlayarak "Moskova'nın SALT-2'ye uymadığını, bu anlaşma gereğince yalnız bir tür füze geliştirmesi gerekirken, iki yeni füze türü geliştirdiği" iddiasını kararına gerekçe gösterdi. Oysa konuya ilişkin daha önce Sovyet yöneticilerinin yaptıkları açıklamalarda, geliştirilen füzelerden yalnız birinin, 10'ar başlık taşıyan oynak SS-24'ün yeni olduğu, SS-25'lerin ise yeni olmayıp eski SS-13'lerin yenilenmiş biçimi olduğu belirtilmişti. ABD Kongresi'nin Cumhuriyetçi üyelerinin dahi doğruladığı bu açıklama, SALT II'nin Sovyetler Birliği tarafından ihlâl edilmediğini açıkça gösteriyor. Bu açıklama genel kabul görmüştü.

Bilindiği gibi stratejik silahların sınırlandırılması anlaşması SALT-2, 1979 yılında Sovyetler Birliği ile ABD arasında imzalanmıştı. Anlaşmaya göre tarafların ellerindeki nükleer başlık taşıyan füzelere ve başlıklara birer tavan getiriliyor. Tarafların geliştirebileceği yeni tür çekirdekli silahlara da sınırlama getiriliyordu. Taraflarca imzalanıp, yürürlüğe girdiği halde, henüz ABD Kongresi tarafından onaylanmayan SALT-2, Sovyetler Birliği'nin kararlı barışçı tutumu sayesinde, silahsızlanma yolunda atılmış önemli bir adımdı.

Savaş kundakçısı Reagan'ın bu kararı, tüm dünya halklarının, barış güçlerinin şiddetli tepkisiyle karşılaşırken, ABD Kongresi üyelerinin tepkisine ve NATO içinde büyük bir anlaşmazlığa neden oldu. İçinde Cumhuriyetçilerin de bulunduğu 220 kongre üyesi, "anlaşmanın sınırlarını aşmak için hiç bir neden olmadığını" açıklayarak, Reagan'a SALT-2 anlaşmasına uymasını isteyen bir mektup verdiler. Geçtiğimiz günlerde, Kanada'nın Halifax kentinde toplanan NATO Dışişleri Bakanları, Reagan'ın bu kararını gözden geçirmesini istediler. Reagan'ın politikasını genellikle destekleyen İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher bile, geçen hafta Avam Kamarası'nda yaptığı konuşmada, ABD'nin SALT-2 anlaşmasına uymasını istedi.

Reagan, Sovyet yöneticilerinin, Sovyetler Birliği'nin ekonomik büyümesine büyük kaynaklar ayırdıklarını dikkate alarak, SBKP Genel Sekreteri Gorbaçov'un yeni bir silahlanma yarışını getireceği yüklerden kaçarak, kendisiyle istediği masada anlaşmayı düşünüyor. Sovyet yöneticileri, Reagan'ın kararını çok tehlikeli bularak şu açıklamada bulundular. "Amerika Birleşik Devletleri'nin SALT-2 sınırları dışına taşması

ve anlaşmanın koşullarını ihlâl etmesi durumunda, Sovyetler Birliği'nde kendisini her türlü yükümlülüğün dışında görece ve askeri eşitlik açısından geride kalmamak için, gereken adımları derhal atacaktır."

Son yıllarda Sovyetler Birliği ile ABD arasında, silahsızlanma yönünde olumlu bir takım adımlar atılmış olmasına rağmen, ABD'nin yeni tür silahlanma yarışına hız vermesi, bağımsız, demokratik ülkelere saldırılar düzenlemesi, Sovyetler Birliği'nin Uluslararası yumaşama politikasını sürekli baltalamaya çalışması, iki ülke arasındaki ilişkileri olumsuz yönde etkilemektedir. SBKP Genel Sekreteri Gorbaçov, soruna gerçekçi yaklaşımda bulunarak çok açık konuşuyor. "İki ülke arasında ilişkiler kötüleşmekte devam ediyor, silahlanma yarış hızlanıyor ve savaş tehlikesi azalmıyor. Bençe, biz istesek de istemesek de ancak birlikte hayatta kalabileceğimiz ya da birlikte yok olacağımızdır. Sovyet Amerikan ilişkilerini belirleyen en önemli etken budur."

SOWETO'nun 10. yılında

İrkci rejime karşı özgürlük savaşı daha da yükseliyor

Güney Afrika'da 1984 Eylül'ünden bu yana yoğunlaşan ve hayatın her alanında kendisini gösteren eylemler, ırkçı rejimin tirmanan saldırılarına karşılık siyah özgürlük hareketinin bastırılmaya çalışıldığı gösteriyor. Öyle ki, bu yıl 16 Haziran öncesi önlemleri ve yeni çıkarılan güvenlik kanunlarıyla, artık dünya kamuoyuna tümüyle kapatılmış kuşatılmış bir kaleye döndürülen ülkede, ırkçı rejimin köşeye sıkıştıkça artan tüm saldırılarına rağmen Güney Afrika'nın gerçek sahibi siyah halkın sesi gün geçmiyor ki, altın madenlerinden, okullardan, siyahların zorunlu yerleşim bölgelerinden ve hapishanelerden duyulmasın.

Geçtiğimiz 16 Haziran günü, Güney Afrika halkının Soweto katliamının yıldönümünde, onlarca kurban daha vermek pahasına direnişine tanık oldu. 16 Haziran'dan birkaç gün önce ilan edilen olağanüstü hal durumuna, binlerce özgürlük savaşçısının, sendika ve öğrenci liderinin tutuklanmasına rağmen, 16 Haziran günü ırkçı rejime karşı savaşta

düşenler, siyah halkın ve demokrat beyazların yoğun olarak katıldığı törenlerle anıldılar. Aynı gün yapılan genel greve milyonlarca işçi katıldı. Bizat Batı basını bir günlük genel greve katılım oranının Johannesburg, Pretoria, Port Elizabeth gibi önemli kentlerde % 90'ı aştığını ve bu bir günlük genel grevin, işçiler süresiz olarak greve gittiklerinde neler olabileceğini yeterince açık biçimde gösterdiğini yazdı. Olağanüstü hal ilanınin hemen ardından, parlamentodan -Hintli ve melez temsilcilerin bulunduğu kanatların muhalefetine rağmen- yeni güvenlik kanunları kabul edildi. Buna göre olağanüstü hal ilanı ile birlikte 14 gün olan sorgusuz sualsiz gözaltına alma süresi, 180 güne çıkartılmış bulunuyor. "Huzursuzluk bölgesi" ilan edilen yerlerde güvenlik kuvvetlerine geniş, keyfi yetkiler tanıyan kanunlar da bekleniyor.

Tam bir sansürün hüküm sürdüğü ülkede, yerli ve yabancı basın mensupları, basın-yayın organlarının olaylarla ilgili her türlü bilgi aktarımı yasaklan-

mış bulunuyor.

Güney Afrika'da bu gelişmelere paralel olarak, geçtiğimiz günlerde uluslararası platformlarda ırkçı rejime karşı yaptırım ve önlemler bir kez daha gündeme geldi. Güney Afrika yönetimine karşı uygulanacak yaptırımların tartışıldığı beş günlük Birleşmiş Milletler Konferansı'na 100'den fazla ülke katıldı. BM Genel Sekreteri Perez de Cuellar'ın açış konuşmasını yaptığı ve Soweto katliamının yıldönümüne rastlayan konferansa ABD, Britanya ve Federal Almanya katılmadılar. Yine 16 Haziran günü Güney Afrika'da rejimin yeni uygulamaları karşısında ekonomik yaptırımlara başvurulması yolundaki öneriler Ortak Pazar ülkelerinin toplantısında reddedildi. Bu durum, Güney Afrika'da katledilenler için timsah gözyaşları döken emperyalizmin, gerçekte ırkçı rejimin baş destekçisi olduğunu bir kez daha sergiledi.

Güney Afrika'da özgürlük savaşı, ırkçı rejimin son bulmasıyla noktalanacaktır.

Eskişehir mitinginde işçi sınıfı demokrasi mücadelesine güç, diktatörlüğe korku verdi

Baştarafı 1. sayfada

ifade edildi. Diğer bir bölümü ise, bu eyleme, "işçi şoku" adını verdi. Mitingin hükümetin tavrında değişiklikler yaratacağı şimdiden ileri sürülüyor. O halde, nasıl oldu da beklenilen üzerinde bir katılım gerçekleşti; neden bu eyleme "işçi şoku" denildi?

Ortaya çıkan bu sorulara doğru yanıtlar verebilmek için, öncelikle mitingün hangi koşullarda gerçekleştirildiğine bakmak gerekir. Bilindiği gibi, Evren-Özal diktatörlüğü, İzmir işçi mitingiyle açılan yolu yeniden kapatmak, bu eylemin kazanımlarını yok etmek için açıkça gözdağı vererek yoğun bir devlet terörü estirmiş; bu eylemi cezalandırdığını göstermek için tutuklamalara, sorgulamalara, yağlılamalara arkasına başvurmuştur. Bununla işçileri korkutmayı, sindirmeyi, onları yeni eylemlere yöneltmekten alakoymayı sağlayacaktı.

Tabanın ısrarlı zorlamasıyla alınan Eskişehir'de miting yapma kararı, diktatörlüğün bu hesabını altüst etti. Bu karar, işçi sınıfının sinmediğini, eylem için hazır ve kararlı olduğunu çarpıcı bir biçimde gözler önüne seriyordu. Diktatörlük, işçi sınıfının bu kararlılığını kırmak için eylem hazırlıkları sırasında terör ve baskıyı daha da şiddetlendirdi. Öncekilere de ileri götürülen devlet terörünün yanı sıra Eskişehir miting ve yürüyüş hazırlıklarını demokratik kamuoyundan gizlemek için de olağanüstü bir titizlik gösterdi.

Polis, 22 Haziran'dan önce işçilerin evlerini dolaşmış, eyleme katılacakları caydırmak için tehditler savurmuş, bu amaçla bildiriler dağıtılmış.

65 bin imzaya soruşturma

Baştarafı 1. sayfada

şisinin ekonomik-demokratik, sendikal haklarını bir bir budayan, ortadan kaldıran diktatörlük, bu azgın saldırısını sonuna dek sürdürmek niyetinde. Bu yüzden en uafk bir kıpırdanmayı dahi en başından boğmaya çalışıyor. Diktatörlüğün yaprak kıpırdamasına bile tahammül yok. İşçilerin, emekçilerin, bu azgın sömürü ve baskı rejimine **"tevekkül"** içinde boyun eğmesi isteniyor. Rejimin patronlara sunduğu **"dikensiz gül bahçesi"** sürgit devam etsin diye, devlet terörü ile işçi ve emekçi yığınları sindirme ve yıldırma çabalarından bir an olsun geri durulmuyor. Diktatörlük yığınlardan ölümüne korkuyor. Birbiri ardına gelen toplu dilekçeler, bu yüzden rejimi telaşlandırıyor. Bu dilekçeler, rejimi alaşağı edecek yığınsal mücadelenin ilk işaretleri, ilk basamaklarıdır. Rejim de bunu böyle anlıyor.

Dört sendikacıyla ilgili olarak İstanbul Vali Yardımcısı İhsan Yalçın imzasıyla İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'na gönderilen **"suç duyurusu"**, rejimin gerçek yüzünü bir kez daha açığa vuruyor. Dört sendikacının **"12 Eylül'den sonra sağlanan iş, barış, ve huzur ortamının bozulmasına neden olduklarını"** ileri süren **"suç duyurusu"**, dikta- törülüğün en basit demokratik

Rejimin güvenlik güçlerinin, polisin tutumu, 22 Haziran'da sertleşti. Eylem süresince bütün devlet olanakları korku, yıldırma ve terör havası yaratma amacına bağlandı. Zorbalık ve keyfilik, ölçü tanımaz boyutlara ulaştırıldı.

Rejimin güvenlik güçleri için amaç, kuşkusuz mitingi korumak, yada eylem sırasında çıkabilecek olayları önemek değildi. Tam tersine polis, olayların çıkması için çaba gösterdi. Eylem alanına sokulan yüzlerce sivil polis, bir taraftan yığınlar arasında polis korkusunu canlı tutmaya ve yaygınlaştırmaya çalışırken diğer taraftan da olay çıkartmak için kışkırtıcılık yapmıştır. Gerçekten de polis eyleme katılımın az olması için elden gelen herşeyi yapmış; mitingi kamuoyu gözünde sözümona önemsizleştirmeye yarayacak hertürlü kışkırtmaya sistemli olarak baş-vurmıştır.

22 Haziran günü mitinge katılmak isteyen işçiler, güneş altında saatlerce bekletilmiş, adeta bir sorgulamaya dönüşen çok sayıdaki kontrollerden geçtikten sonra eylem alanına ulaşmışlardır. Eylem süresince neredeyse işçilerin kafasına değecek şekilde alçaktan uçurulan helikopterlerle "devlet gücü" gösterilmiştir. Özetle, son 6 yıldır rejim tarafından işçi sınıfına, demokrasi güçlerine karşı kudurmuşcasına bir kin ve öfkeyle dopdolu hale getirilen polis, gerek eylem hazırlıkları yapılırken, gerekse eylem sırasında işinlere müdahale etmek için en küçük bir fırsatı bile değerlendirmekte gecikmemiştir.

Polis bilinçli ve planlı bir biçimde sendikalar arasındaki kimi iç sürtüşmeleri kullanarak işçilerin eylem birliği-

ni bozmayı denedi. Sendika içi ve sendikalar arası iç sorunlardan, tartışmalardan yararlanmaya çalıştı. Özellikle Otomobil iş'in üyelerinin eylem alanına sokulmaması, polise arzulanığı "fırsatı" vermiş, polis mitinge katılmak istediği halde alana sokulma yan işçiler ve demokratik güçlerle eyleme katılanlar arasına kalın bir duvar örmüş-tü.

Burada şu noktanın altını iyice çizmek gerekir: Sendikalaşma hareketi ayrılıkçı her ne olursa olsun, eyleme katılmak isteyen bir sendikanın üyelerini eylem alanına sokmama, eylemi desteklemek isteyen demokratik güçlerle beraber olmayı reddetme kararı, amaca asla uygun olmadığı gibi, düşmanın da ekmeğine yağ sürmüştür. Eskişehir mitingi bu gerçeği çıplak şekilde ortaya koymuştur. Türk-İş üst yönetiminin uzlaşmacı ve tutarsız tutumu nedeniyle görülen bu zaaf, sonuçta hem eyleme katılmak isteyen binlerce insanın dışlanmasına yol açmış; hem de polisin dilediğince atı koşturmasına, görüş ayrılıklarını ve sürtüşmeleri derinleştirmesine olanak vermiştir.

Eskişehir yürüyüş ve mitingi, çok daha zor ve yer yer karamsarlığa sebep olan koşullarda dahi sürekli yinelediğimiz şu gerçeği pratik olarak bir kez daha kanıtladı: İşçi sınıfına, demokratik güçlere, bunların örgütlerine çok

Kimyasal silahlara HAYIR !

Baştarafı 5. sayfada

cüne sahiptir. Bu mermilerin iki bölümü ayrı ayrı ele alındığında zararsız olmakta; birleştğinde, yani bomba patladığında son derece öldürücü bir zehir oluşturmaktadır. Ayrıca bunların sınırlandırılması ya da kontrolünden söz edilmemektedir.

Almanya Sosyalist Birlik Partisi, Çekoslovak Komünist Partisi ve Federal Almanya Sosyal Demokrat Partisi, NATO toplantısı öncesi yaptıkları ortak çağrıda, dünya halklarını ve hükümetlerini, Avrupa barış güçlerini iki bölümlü kimyasal silahların seri üretimine geçişinin önlenmesi için seslerini yükseltmeye çağırdılar. Ayrıca üç parti, Orta Avrupa'nın kimyasal silahlardan arındırılması bölge durumuna getirilmesi için ayrıntılı bir program önerisi de açıkladılar. Yine Sovyetler Birliği bir süre önce, 40 devletin katıldığı Cenevre Silahsızlanma Konferansı'na yeni, kapsamlı ve yapıcı öneriler götürmüş, kimyasal silahların yasaklanmasını önermişti. Ancak ABD yöneti-

ağır darbeler indirilebilir; belli bir süre "sesizlik" yaratabilir. Ama toplumsal bilinci yok etmek, göstermek olanaksızdır. Saraçhane'leri, 15-16 Haziran'ları, 1 Mayıs'ları, DGM direnişlerini tam bir antifaşist gösteriye dönüştürülen Maden-İş Başkanı Kemal Türkler'in cenaze törenini yaratan bilinc, önce İzmir'de, şimdide Eskişehir'de daha da ileri, daha da berraklaşmış olarak açığa çıkıyor. Bu bilinc, şimdilerde eyleme dönüşüyor; işçi sınıfına, demokrasi güçlerine daha ileri eylemlere hazırlanması için yol gösteriyor, ışık tutuyor.

İzmir mitingiyile işçi sınıfı, meydanlara inerek, eylem yapmanın olanaklı olduğunu gösterdi, bir yol açtı. Eskişehir eylemiyle bu kazanım pekişti. Açılan bu yolu yeniden kapattırmamak, yakılan işçi söndürtmek, ancak bu yoldaki yürüyüşü kararlılıkla sürdürmekle olanaklıdır. Kazanımları güven altına almak da buna bağlıdır. Bunun için Balıkesir, Eskişehir ve İzmir eylemlerine yenileri eklenmelidir. Her eylemin hem yığınların kendilerine güvenliğini artırdığı; hem de onları değiştirdiği, ileri bilinç düzeylerine kavuşturduğu unutulmamalıdır.

Baştarafı 1. sayfada

karşı pazarcı esnaf ve yüzlerce kadın belediye önünde direnişe geçti. **"Pazarlar ekmeğimiz ve namusumuz", "Pazar hakkımızı söke söke alırız", "Polis işimize karışmasın", "Rüşvetçi başkan istifa" "Ekmeği isteriz"** sloganları ve çeşitli pankartlarla sürdürülen protesto eylemine çevreden halk da katıldı. Polislin engellemesine rağmen, pazarın kurulmasını engellemek isteyen belediye

KOMKAR 8. Kurultayı yapıldı

Federal Almanya Kürdistan İşçi Dernekleri Federasyonu KOMKAR'ın 8. Kurultayı 7/8 Haziran 1986 tarihlerinde KÖLN'de yapıldı. Delege üye ve konuklardan oluşan 500'ü aşkın bir kitlenin izlediği kurultay 2 gün sürdü. Kurultay gündemindeki sorunları görüştü, Genel Yönetim Kurulu'nun bir yıllık çalışma raporunu tartışıp onayladı; yeni yönetim organlarını seçti; çeşitli konulara ilişkin kararlar aldı.

Çalışma Raporu'nda "barışın korunması", "Kürdistan ve Türkiye'deki gelişmeler", "FAC'deki Kürt ve Türk işçilerinin ve tüm göçmenlerin sorunları" gibi konulara geniş yer verilmişti.

Raporda ayrıca KOMKAR'ın bir yıl boyunca gerçekleştirdiği önemli bazı çalışmaları yer alıyordu; FAC'de Kürdistanlı işçilere eşit hakların verilmesi için yürütülen kampanya, Kürdistan halkıyla dayanışma eylemleri; İran Kürdistanı'ndaki "Kürdistan'ın Sesi" radyosu için yürütülen bağış kampanyası; Türkiye ve T.Kürdistanı demokratlarıyla, politik tutuklularla dayanışma eylemleri; Kürt halkının ulusal bayramı NEWROZ'u kutlama geceleri vb. Genel Yönetim Kurulu çalışma raporu delegeler tarafından oybirliği ile onaylandı. Daha sonra yeni yönetim organları seçildi.

Çok sayıda Kürt, Türk, Alman ve diğer uluslardan örgüt temsilcisi, yazar, sanatçı, milletvekili, hukukçu kurultayda bizzat hazır bulunarak veya mesaj ileterek Kürt halkıyla, KOMKAR'la dayanışmasını dile getirdi Afrika Ulusal Konseyi (ANC) temsilcisi, İran Kürdistanı Demokrat Partisi, Alman Komünist Partisi temsilcisinin de aralarında bulunduğu pekçok örgüt temsilcisi de kurultayda birer konuşma yaptılar.

KOMKAR 8, Kurultay'ında, nükleer silahların yok edilmesi, Federal Almanya'da yaşayan Kürdistanlı göçmen işçilerin ulusal varlıklarının resmen tanınması, yabancı-lara yerel seçim hakkının verilmesi, Türkiye ve T.Kürdis-tan'daki işkence ve terörün son bulması, genel afın çıkarılması ve FAC'de sendikal hakların korunmasını içeren altı karar oybirliğiyle kabul edildi.

Baskılara boyun eğmediler hakları için birlik olup direndiler

araçlarını halk durdurdu ve pazarlar açıldı.

İzmir 9 Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi kapısında bir kız öğrencinin kıyafeti nedeniyle polis tarafından dövülmesi üzerine yüzlerce öğrenci dekanlığın kapısına yürüdü ve el çırparak, ısıklık çalarak saatlerce olayı protesto etti. Öğrenciler ayrıca insan haklarına saldırı olarak niteledikleri bu uygulamaya karşı imza kampanyası başlattılar. Topladıkları imzalarla **"Fakülte girişinde polisin kaldırılmasını"** **"kıyafet konusunda sınır-lama getirilmemesini"** istedikleri bir dilekçe hazırlayan öğrenciler dilekçeyi dekanlığa verdiler. Olayı izleyen günlerde fakülteden polis çekildi ve öğrencilerin kıyafetlerine karışmayacağı dekan tarafından açıklandı.

İzmir'de TEKEL Yaprak Tütün İşleme Atölyesinde 5 bin kadar mevsimlik işçi, ikramiyelerinin yarısının kesilmesine topluca karşı çıkarak protesto ettiler. İşçilerin protestosuna karşı sıkı güvenlik önlemleri alan işyeri yöneticileri, kapılardaki bekçi sayısını artırarak, sivil güvenlik görevlilerini çağırdı. Kapılar kapatılarak bekçilere cop dağıtıldı. Hergün çıktıkları kapıdan çıkamalarına izin verilmeyen işçiler, diğer kapıdan çıkarak toplantılar ve protestolarını sürdürdüler. Ellerindeki köfte ekmeği gösteren işçiler, "bunu bile bize çok görüyorlar" diyerek "Özal istifa" diye bağıldılar. Bir kadın işçi, "20 yıldır burada çalışıyorum. Hiçbir zaman yüzüm gülmedi. Sonunda verem oldum," dedi.

İstanbul'da Okumus Hol-

ding'e ait Zetip İplik Fabrika-
sı'nda çalışan 1400 işçi 3,5
maaş tutarındaki ikramiyele-
rinin verilmemesi, iş çıkışı
fabrika bahçesinde oturma
eylemi düzenleyerek protes-
to ettiler. İşçilerin direnişini,
patronun polise şikayet et-
mesi üzerine, polis 73 dire-
nişçi işçiyi gözaltına aldı. Sen-
dika Şube Yöneticisi, "**Ala-
cakları toplam 500 milyon li-
ra tutan 1400 işçi haklarını
istiyor. Sonuna kadar des-
tekleyeceğiz**" şeklinde açık-
lamada bulundu.

Gelişmeler, artan protestolar ve hak arama eylemleri rejimin uygulamalarına, zamlara, işsizliğe, sosyal ve ekonomik hakların geriletilmesine karşı işçilerin, emekçilerin, gençlerin, kadınların baskıları göze alarak direndiklerini gösteriyor, mücadele azmini ifade ediyor. Suskunluğun, boyun eğmenin, kendi başına “**köşeyi dönme**” hayallerinin yerini yavaş yavaş birlikte mücadele etmek, direnmek fikri dolduruyor. Diktatörlüğün 6 yıldır kan kusturduğu emekçiler, yaşamlarında değişiklik istiyor. Birleşmek, “**hak verilemez alınır**” diyerek direnmek, günlük yaşamda, faşist rejimin uygulamalarına karşı emekçi halkın ruh halini besliyor. Diktatörlüğün baskılarına karşı en küçük örgütlü eylem, emekçi halkın direnme azmini uyandırıyor, renme azmini uyandırıyor, birleşerek mücadele etmesinin yolunu aydınlatıyor. Sol Birlik, emekçilerin, gençlerin, kadınların her haklı protestosunun, hak arama eyleminin yanında olacaktır; daha geniş daha güçlü, daha örgütlü direnişler için onları vargüçle destekleyecektir.

İspanya iç savaşının 50. yılı

"Diz çöküp yaşamaktansa, ayakta ölmek iyidir. Faşizme geçit yok!"

İspanya'da 1936 Temmuzunda sömürge ordusunda görevli ve başını Franco'nun çektiği bir grup general öncülüğünde Şubat 1936'da yapılan genel seçimleri kazanarak işbaşına gelmiş olan Halk Cephesi hükümetine karşı başlayan karşı devrimci ayaklanma, görünüşe göre bir iç savaşın başlangıcıydı. Ama bu iç savaşın en çarpıcı yönü kuşkusuz ki, onun uluslararası niteliğidir.

Hitler Almanyası, Mussolini İtalyası, Salazar Portekizi ile kuşatılmış olan İspanya'da, elli yıl önce, faşizmin İspanya halklarının şahsında tüm insanlığa yönelttiği tehdit kendini ortaya koyarken, karşı-sında İspanya halklarının, Cumhuriyetçi İspanyayı korumak üzere 54 ülkeden gelmiş antifaşistlerin, kısaca tüm insanlığın direnişini buldu.

Komünistlerin ısrarlı çabaları sonucunda Ocak 1936'da Cumhuriyetçi ve Sosyalist partilerle gerçekleştirilen Halk Cephesi, hemen bir ay sonra halkın büyük desteğiyle seçimleri kazanıyor ve faşizmin Avrupa'nın çeşitli yollarında zulmünü gösterdiği bir sırada bu başarı dikkatlerin İspanya üzerinde yoğunlaşmasını getiriyordu. Faşizmin karanlığının Avrupa'yı iyiden iyiye sarmaya başladığı bir sırada, İspanya'da halktan yana ve halk adına bir parlıya izin verilebilir miydi hiç?

Özellikle Temmuz ayının ilk günleri Cumhuriyetçi hükümeti karşı sabotajların yoğunlaştığı, ayaklanmanın ön adımlarının kendini duyurduğu, hatta falanjistlerin yer yer ayaklanma girişiminde bulundukları günlerdi. Ama esas ayaklanma, 18 Temmuz günü Fas'taki sömürge ordu-

sunun başında bulunan ve 1934 yılında Asturias'taki grevleri vahşice kan dökerek bastıranlardan general Franco'nun başlattığı ayaklanma oldu. Aynı gün La Pasionaria, Komünist Partisi adına radyodan şu çağrıyı yapıyordu: "Diz çöküp yaşamaktansa, ayakta ölmek iyidir. No Pasaran!". Bu söz, faşizme karşı ilk halk direnişinin simgesi olarak o günlerden, bugünlere yankılanıyor: **Faşizme Geçit Yok!**

Cumhuriyetçi İspanya hükümetinin tüm dünya demokrasilerine yaptığı yardım çağrısı ise "tarafsızlık" politikası ile karşılaşacak, ABD tekelleri başta olmak üzere, uluslararası sermaye Francocuların ihtiyaç duyduğu her temel maddeyi sağlarken, Hitler ve Mussolini'nin faşist birlikleri, hava kuvvetleri doğrudan falanjistlerin yanında savaşa gireceklerdi. İspanya'nın Cumhuriyetçi hükümetinin yardım çağrısına ise yalnızca iki devlet sahip çıkacaktı: Sovyetler Birliği ve Meksika.

Ekim 1936'dan savaş sonuna kadar Sovyet gemileri, dünyanın bu ilk sosyalist ülkesinin ardı arkası kesilmez yardımlarını, İspanya'ya taşıdılar. Bu yardım, yağ oldu, şeker oldu, giyecek oldu, top oldu, tüfek oldu, tank oldu.

Burjuva demokrasileri, Hitler Almanyasını "yatıştırma" planları ile Cumhuriyetçi İspanya'nın faşizmin saldırısı karşısında eli kolu bağlı kalmasına göz yumarlarken, Komintern'in çağrısına uyarak komünist partilerin kurduğu, başta işçi sınıfının en seçkin evlatlarının yer aldığı gönüllü birlikler İspanya topraklarında faşizmin uluslararası sal-

dırısını göğüslemeye koştular. İspanya'da 54 ülkeden onbinlerce antifaşist savaşçının oluşturduğu Enternasyonal Tugaylar, enternasyonalizmin en canlı örneklerinden birini oluşturdular. Hitler Almanyası birliklerine karşı Enternasyonal Tugaylar saflarındaki Alman komünistleri, demokratları, Mussolini İtalyası birliklerine karşı da İtalyan komünistleri, antifaşistleri yığıtçe dövüştüler.

Ülke sınırları tanımayan bir ruhla dolu bu onbinlerce insan İspanya topraklarında, İspanya halkları ile omuz omuzla çarpışarak faşizme karşı direnişin en görkemli örneklerinden birini verdiler. Çünkü o gün İspanya topraklarında korunması için insanüstü çaba gösterilen değerler, sadece İspanya halkları tarafından değil, başka yerlerde ve başka zamanlarda, gerçekleşmesi uğruna, başka halkların ve uluslararası işçi sınıfının uzun ve çetin mücadeleler verdiği bir birikimdi. Günümüzü ve geleceği sahiplenmiş bulunan işçi sınıfının İspanya'da faşizme karşı savaşmaya en başta koşmasından daha doğal ne olabilirdi ki?

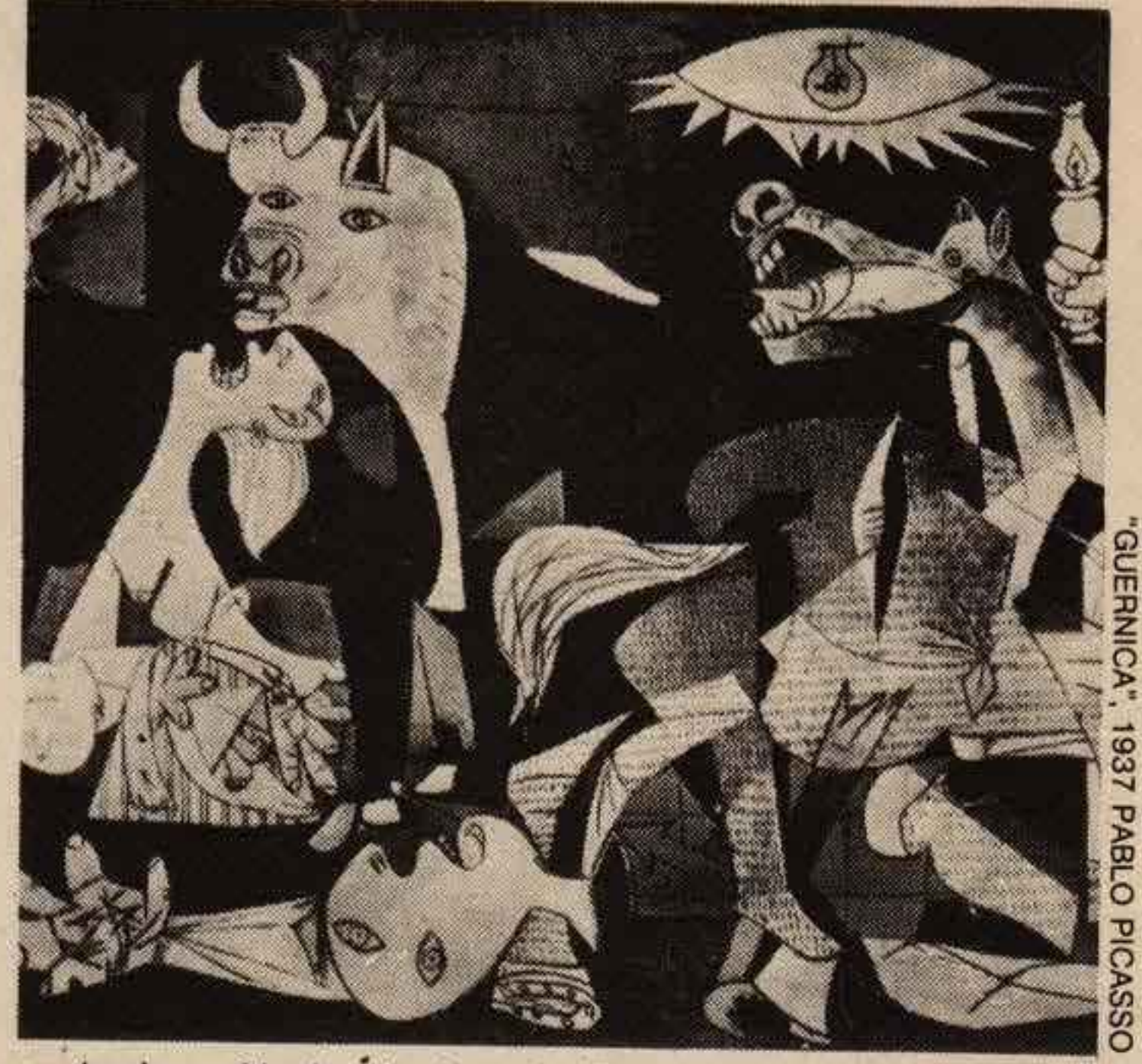
İşçi sınıfının İspanya'da başını çektiği mücadelenin, aynı zamanda faşizme karşı insanlığın bir bütün olarak savunulması olduğunun bilinciyle, bütün ülkelerden aydınlar, gençler de yer aldılar. Alberti, Hernandez, Garfias, Prados, Altolaquirre gibi İspanya halkının çokkulu seslerinin yanısıra Einstein, Langevin, F. Joliot-Curie gibi bilimadamları, Aragon, Heinrich ve Thomas Mann'lar, Hemingway, Malraux, Ilya Ehrenburg, Romain Rolland,

Siquieros, Paul Robeson gibi her ülkeden sanatçılar ve yazarlar vargüçleriyle Cumhuriyetçi İspanya'yı savundular, onun sesini dünyaya duyurmak için her çabayı gösterdiler. Aralarında Ralph Fox, John Cornford, Christopher Caudwell gibi cephede ölenler oldu.

Kapitalist ülkelerde sürdürülen "tarafsızlık" engeline rağmen faşizme karşı mücadelede yerlerini onurla alan Enternasyonal Tugaylar, Fransa ve İngiltere hükümetlerinin Hitler ve Mussolini ile imzaladıkları Münih anlaşmasının ardından, dayatmalara boyun eğmek zorunda kalan Cumhuriyet hükümetinin çağrısı ile Eylül 1938'de cepheden geri çekilmeye kadar insanlığa destansı bir yiğitlik sundular. Yaratılan bu destanda "İspanya halkının en kırmızı çiçeği" komünistlerin belkemiğini oluşturduğu Beşinci Alay'dan söz edilmelidir. Beşinci Alay'ın çekirdeği, Komünist Parti'nin 1933'te ülkenin dört bir yanında demokratik hak ve özgürlükleri korumak üzere oluşturduğu Antifaşist İşçi ve Köylü Milisleri oluşturdular. Ekim 1934 Asturias'ta ilk çarpışmalarını yaşayan bu milisler partinin çağrısı üzerine, çelik bir disiplin ve birbirinden farklı görüşlere sahip pekçok sivil ve askeri çatısı altında toplayan güçlü bir düzen içerisinde Beşinci Alay'ı yükselttiler. Kasım 1936'da faşistler Madrid kapısında durduran ve "No Pasaran"ın anlamını böyle görkemli yazan Beşinci Alay, cephede ve cephe gerisinde silahlı eğitimden, okuma yazmaya, en ön siperlere ulaşan günlük gazete ve bültenlerden asker çocukları için yuvalara kadar hayatı örgütledi. Halk ordusunun oluşturulması sürecinde Beşinci Alay bu orduya örnek olacak yapılanmanın temelini atmıştı. 1937'de halk ordusunun kurulmasıyla, büyük ölçüde ona katılınca kadar Beşinci Alay, Ekim Devrimi, Paris Komünü, Asturias, Kornstadt Denizcileri gibi tarihi adları tabur ve tümenlerinin adı olarak onurla taşıdı ve onların yazdığı şanlı sayfalara, İspanya'daki savaş alanlarının adını aynı onurla ekledi.

İspanya İç Savaşı Nisan 1939'da İspanya Cumhuriyeti'nin yenilgisiyle sona erdi ve daha birkaç ay geçmeden, tüm dünya, İspanya'nın daha savaşın başlangıcında La Pasionaria'nın ağzından yaptığı, "Madrid ve Barcelona üzerindeki bombaları durdurun, yoksa Londra ve Paris'e düşecekler" çağrısının doğruluğunu ne yazık ki yaşayarak görecekti.

İspanya İç Savaşı'na katılanlar daha sonra aynı kavgayı Avrupa, Balkan ülkelerinin Hitler faşizmine karşı direniş hareketlerine taşıdılar. Çoğu Hitler ordularına karşı

"GUERNICA", 1937 PABLO PICASSO

cephede, Nazi toplama kamplarında öldü. Ama faşizm yenildi.

İspanya İç Savaşının başlangıcının elli yıldönümünde, bugün, "No Pasaran"ın bizim için taşıdığı anlam, hiç kuşkusuz, faşizmin yenilmez olmadığıdır. Bunu Franco faşizmi altında geçen uzun yıllar boyunca mücadeleyi sabırla, kararlılıkla ve örgütlü-

lülle yürüten halk güçleri ve işçi sınıfı bir kere daha gösterdi.

50. yılında, İspanya İç Savaşından bugüne kalan, halkların faşizme karşı mücadelede başarısının yolunu aydınlatan soylu bir yenilginin anısı değildir yalnızca. Ekmek ve özgürlüğün ancak sahip çıktığında korunabileceğinin anlaşılması ve anlatılmasıdır.

Antiempyalist gençlik hareketinin 'sıra neferi' Vedat DEMİRCİOĞLU

Vedat Demircioğlu'nu 18 yıl önce 24 Temmuz 1968'de yitirdik. Gençliğin eylemlerine aktif katılan Vedat Demircioğlu, işçi sınıfının mücadelesini bayrak edinmiş, ABD emperyalizmine bağımlılığa karşı çıkmış genç bir savaşçıydı. Amerikan 6. Filosu'ne karşı öğrenci gençliğinin yükselttiği mücadeleye kudurmuşçasına saldıran polis, V. Demircioğlu'nu İTÜ Öğrenci Yurdu binasından aşağı atarak katletti. Antiempyalist öğrenci hareketinde ilk kaybı olan bu genç insanın anısı, bugün de gençliğin barış ve demokrasi mücadelesinde yaşıyor.

Amerikan 6. Filosu'nu 15 Temmuz 1968'de Türkiye'ye gelmesi üzerine, öğrenci gençliğin antiempyalist direniş ve eylemleri hız kazandı. Amerikan 6. Filosu'nu protesto etmek amacıyla İTÜ'de toplanan öğrenciler, iki gün boyunca "Bağımsız Türkiye", "6. Filo Defol", "NATO'ya Hayır" sloganlarıyla eylemler sürdürdüler. Gençliğin yükselen protestosunu önlemek amacıyla 17 Temmuz günü sabaha karşı 500'den fazla polis İTÜ Öğrenci Yurdu'na saldırdı. Birçok yurtsever öğrencinin yaralandığı saldırıda, polis coplayarak Vedat Demircioğlu'nu binadan aşağı attı ve yerde yine coplayarak sürükledi. Maruz kaldığı darbelerin tahribatından kurtulamayan Demircioğlu, 24 Temmuz günü yaşamını yitirdi.

Vedat Demircioğlu'nun öldürülmesi üzerine İTÜ'de toplanan öğrenciler Taksim Meydanı'na yürüdüler. "Bağımsız Türkiye" sloganı ile cinayeti protesto ettiler. Daha sonra İTÜ önünde toplanarak Dolmabahçe'ye "Kahrolsun Amerika" sloganı ile yürüdüler. Dolmabahçe Rihtımı'ndan Amerikan askerlerinin giriş çıkışı engellendi. İki Amerikan askeri denize atılarak kaçtı. Amerikan 6. Filosu'nu protesto eylemleri aynı günler ülkenin diğer şehirlerinde de genişleyerek sürdü.

Bağımsızlık ve demokrasi savaşının bu genç, yürekli insanını, gençlik daha sonraki yıllarda unutmadı; anısını canlı tuttu. Demircioğlu bugün de gençliğin faşizme ve ABD emperyalizmine karşı mücadelesinde yaşıyor, ölümlü göze alabilmenin onurunu yaşıyor.

DEMİRCİOĞLU AĞIDI

Bir sabah uykusunda
Polisi saldırdılar
Demircioğlu Vedat'ı
Coplarla öldürdüler
Coplarla yumruklarla
Vurdular öldürdüler

Gencecik çocuklardı
Belki siz de gördünüz
Ellerinde pankartlar
Yolda gidiyorlardı
Özgürlük istiyorlar
Özgürlük diyorlardı
Ellerinde pankartlar
Özgürlük diyorlardı

Altıncı Filo derler
Belki siz de gördünüz
Kıbrıs'ta karışımıza
Çıktılar durdurdular
Boğaz'da karışımıza
Çıktılar öldürdüler

Kurtuluş Savaşı'nda
Belki siz de gördünüz.
Demircioğlu bir değil
Halkımız gibi çoğul
Geliyor çağıl çağıl
Geliyor çağıl çağıl
Geliyor çağıl çağıl

Ruhi Su

İşçi sınıfımızın yetiştirdiği sendika önderi: Kemal TÜRKLER

22 Temmuz 1980 sabahı, DİSK'in kuruluşunu ve 11 yıl Genel Başkanlığını yapan Kemal Türkler, evinden çıkıp otomobile binerken faşist MHP'li teröristlerin kurşunlarıyla can verdi. MHP'li teröristlerin eliyle ve MHP Genel Başkanı faşist Alparslan Türkeş'in emriyle işlenen bu cinayet, emperyalizmin, işbirlikçi tekellerin, cuntacı generallerin 12 Eylül askeri darbesine vardırıkları kanlı planın uygulamalarından biriydi.

İşçi sınıfımız, büyük bir sendikacı olarak yetiştirdiği evladının katledilmesine, ülke çapında bir genel direnişle karşı çıktı. 22 Temmuz öğle saatlerinde başlayıp 25 Temmuz akşamına kadar süren, İskenderun Demir Çelik Fabrikası Yüksek Fırınlarından, Edirne tekstil işçilerine kadar bütün yurt çapında 1 milyondan fazla işçi ve emekçinin katıldığı direniş; mücadele tarihimizin en büyük antifaşist eylemi oldu.

1954 yılında Maden-İş Sendikası Genel Başkanlığı'na seçilen ve ölünceye kadar bu görevi sürdüren Kemal Türkler, 1967 yılında DİSK'in kuruluşuna öncülük etti ve 11 yıl DİSK Genel Başkanı olarak mücadele etti. Mücadele yaşamında, yığınların gücüne inanan, işçi sınıfına sonsuz bir güven duyan ve bunu öğreten Kemal Türkler,

işçilerin toplumsal ve politik yaşamda söz sahibi olmalarını; sadece kendi çıkarları için değil, tüm diğer emekçilerin de çıkarlarını savunmak ve bunun için eylem yürütmek zorunda olduğunu savundu. 1961 Sarayhanı mitinginin gerçekleşmesinde; Kavel, Paşabahçe, Gamak, Singer, Sungurlar, Derby fabrikalarında doruğa ulaşan 60'lı yılların büyüyen grev hareketlerinde; 15-16 Haziran büyük işçi direnişinde; 16 Eylül DGM direnişinde; yığınsal 1 Mayıs kutlamalarında katkısı büyüktür.

Bugün Kemal Türkler'in DİSK'li kavgada arkadaşlarını idam istemiyle yargılayanlar, onun katillerini serbest bıraktılar. Evren-Özal diktatörlüğü, işçi sınıfının zorlu, sert direnişlerle kazandığı haklarını süngü zoruyla bir bir geri aldı. Şimdi çok yönlü saldırılar altındaki sendikal hareketin önünde, kaybedilen hakları almak için birleşmek, demokrasi için mücadele etmek görevi duruyor. Bu amaçlara ulaşmak uğruna savaşmak, işçiler için Kemal Türkler'in yeni kuşaklara teslim ettiği onurlu savaşım bayrağını yere düşürmemek anlamı taşıyor. Türkler'in öldürülmesiyle yükselen anti-faşist eylemdeki kararlılık, bugün faşist diktatörlüğe karşı savaşın güç kaynağını oluşturuyor.